

ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران (۱): (بررسی فصول کلیات، مسکن و بهداشت و درمان)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ انتشار:

۱۴۰۲/۹/۱

شماره مسلسل: ۱۹۴۰۱

کد موضوعی: ۲۱۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

عنوان گزارش:

ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران (۱):
(بررسی فصول کلیات، مسکن و بهداشت و درمان)

نام دفتر:

مطالعات اجتماعی

تهیه و تدوین کنندگان:

سعید قاسمیان، عظیم محجوبی، ایمان شعبان زاده
(گروه رفاه و تأمین اجتماعی)

همکار:

مرتضی حیدری

اظهار نظر کنندگان:

شهاب الدین فولادی مقدم، مسعود فراهانی

اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز:

خیر الله میرزایی (مشاور حوزه ریاست مجلس شورای اسلامی در امور ایثارگران)،
سید حسین مهدوی (کارشناس امور ایثارگران)، محمد حافظی (کارشناس امور ایثارگران)

ناظران علمی:

مونا خورشیدی، مهدی مختاری پیام

ناظر علمی خارج از مرکز:

محمدصادق فتح‌اللهی (هیئت علمی دانشگاه آزاد ارومیه)

ویراستار ادبی:

زهره عطاردی

گرافیک و صفحه‌آرایی:

محمد دهقانی شهربابی

واژه‌های کلیدی:

۱. ایثارگران
۲. قانون جامع
۳. خدمات‌رسانی به ایثارگران
۴. ایثار

فهرست مطالب

۷	چکیده
۸	خلاصه مدیریتی
۹	۱. مقدمه
۱۰	۲. پیشینه پژوهش
۱۰	۳. بررسی آماری
۱۲	۴. ارزیابی فصل اول: کلیات
۱۶	۵. ارزیابی فصل دوم: مسکن
۲۸	۶. ارزیابی فصل سوم: بهداشت و درمان
۴۱	۷. جمع بندی و نتیجه گیری
۴۲	منابع و مأخذ

فهرست جداول

۱۰	جدول ۱. تعداد ایثارگران
۱۰	جدول ۲. تعداد جانبازان به تفکیک درصد مؤثر در ارائه خدمات
۱۱	جدول ۳. آمار خانواده (در قید حیات) شهدا
۱۱	جدول ۴. آمار خانواده (در قید حیات) جانبازان
۱۱	جدول ۵. آمار خانواده های (در قید حیات) آزادگان
۱۳	جدول ۶. فصل اول (کلیات)
۱۴	جدول ۷. فصل اول (کلیات)
۱۵	جدول ۸. فصل اول (کلیات)
۱۷	جدول ۹. فصل دوم (مسکن)
۱۸	جدول ۱۰. فصل دوم (مسکن)
۱۹	جدول ۱۱. فصل دوم (مسکن)
۲۰	جدول ۱۱. فصل دوم (مسکن)
۲۱	جدول ۱۳. فصل دوم (مسکن)
۲۲	جدول ۱۴. فصل دوم (مسکن)
۲۳	جدول ۱۵. فصل دوم (مسکن)
۲۴	جدول ۱۶. فصل دوم (مسکن)
۲۵	جدول ۱۷. فصل دوم (مسکن)
۲۶	جدول ۱۸. فصل دوم (مسکن)
۲۷	جدول ۱۹. فصل دوم (مسکن)

فهرست جداول

۲۹.....	جدول ۲۰. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۰.....	جدول ۲۱. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۱.....	جدول ۲۲. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۲.....	جدول ۲۳. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۳.....	جدول ۲۴. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۴.....	جدول ۲۵. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۵.....	جدول ۲۶. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۶.....	جدول ۲۷. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۷.....	جدول ۲۸. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۸.....	جدول ۲۹. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۳۹.....	جدول ۳۰. فصل سوم (بهداشت و درمان)
۴۰.....	جدول ۳۱. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران (۱): (بررسی فصول کلیات، مسکن و بهداشت و درمان)

چکیده

خدمات رسانی به ایثارگران را به تفکیک فصول قانون جامع و به تفکیک موضوع مواد هر فصل از قانون، با تمرکز بر سال های اجرای قانون برنامه ششم توسعه کشور طی دوره (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مورد ارزیابی کارشناسی قرار داده است. با توجه به حجم بالای احکام مربوط به فصول هشت گانه قانون، ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی ذی ربط در قالب سلسله گزارش ها (به تفکیک و با توجه به حجم فصول) ارائه خواهد شد. این گزارش نخستین گزارش از مجموعه گزارش های ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران است و به بررسی فصل اول (کلیات)، فصل دوم (مسکن) و فصل سوم (بهداشت و درمان) می پردازد.

به منظور تعیین چارچوب های لازم برای ارائه خدمات به جامعه معزز ایثارگری کشور، قوانین و مقررات متنوعی وضع شده که یکی از مهم ترین آنها، قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران است. به رغم گذشت بیش از ۱۰ سال از تصویب این قانون، تاکنون ارزیابی دقیقی از عملکرد این قانون از سوی دستگاه های متولی، به ویژه بنیاد شهید و امور ایثارگران صورت نپذیرفته و همین مسئله سبب ایجاد تفاسیر مختلف از میزان و دلایل اجرایی نشدن برخی از مواد آن شده است. مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی با توجه به مفاد ماده (۷۴) این قانون و با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، عملکرد مالی و عملیاتی قانون جامع

خلاصه مدیریتی

بیان/شرح مسئله

نظام اسلامی به منظور پاسداشت و تکریم از جامعه ایثارگران کشور، به‌عنوان پرچم‌داران فرهنگ ایثار و جهاد، قوانین و الزامات سیاستی متعددی را طی سالیان گذشته مصوب و اجرا کرده است. یکی از مهم‌ترین قوانین تدوین در این زمینه، که در واقع پس از ابلاغ سیاست‌های کلی نظام در امور «ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران»، مهم‌ترین سند پشتیبان در زمینه تبیین حقوق و چارچوب ارائه خدمات به جامعه ایثارگری کشور به‌شمار می‌آید، «قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران» است. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با توجه به مفاد ماده (۷۴) این قانون و با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، برای نخستین بار در کشور، از زمان تصویب این قانون، عملکرد مالی و عملیاتی قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران را به تفکیک فصول قانون جامع و به تفکیک موضوع مواد هر فصل از قانون، با تمرکز بر سال‌های اجرای قانون بر نامه ششم توسعه کشور طی دوره (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مورد ارزیابی کارشناسی قرار داده است. گزارش حاضر پس از نامه‌نگاری‌های متعدد و برگزاری چندین جلسه کارشناسی با مسئولان بنیاد شهید و امور ایثارگران، به‌عنوان تولیت اصلی جامعه ایثارگری کشور و پس از بررسی صحت اطلاعات و آمارهای اخذ شده، منتشر می‌شود. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پس از انتشار اولیه سلسله گزارش‌های ارزیابی این قانون، از دریافت موارد و نظرات ارزنده اصلاحی و تکمیلی از سوی مسئولان دستگاه‌های اجرایی مربوطه و صاحب‌نظران و متخصصان حوزه ایثارگری در کشور، استقبال خواهد نمود و دریافت اطلاعات و نظرات می‌تواند نقش مؤثری در تکمیل ارزیابی عملکرد این قانون ایفا نماید. سلسله گزارشات ارزیابی قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران بنا دارد تا با احصاء چالش‌های اجرایی و نظارتی حاکم بر قانون مذکور، زمینه‌ای کارشناسی به‌منظور اصلاح، به‌روزرسانی و تقویت وضعیت اجرایی شدن احکام این قانون ایجاد نماید.

نقطه نظرات/یافته‌های کلیدی

۱- پیرامون فصل کلیات قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران: به‌رغم اینکه آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط به «تعیین و احراز مصادیق ایثارگری» و همچنین «آیین‌نامه‌های مربوط به تعیین درصد جانبازی» و «سند راهبردی خدمات‌رسانی به رزمندگان» تصویب شده است، اما به دلیل عدم پیش‌بینی سازوکارهای اجرایی و نظارتی مناسب از سوی بنیاد شهید و امور ایثارگران برای دستگاه‌های مشمول، ارزیابی دقیقی از میزان اجرای این قانون در هر یک از دستگاه‌های مشمول وجود ندارد. از سوی دیگر «عدم بررسی و پیش‌بینی ارائه تسهیلات به جامعه رزمندگان کشور و خانواده‌های آنان» نیز از اساسی‌ترین چالش‌های احصاء شده پیرامون فصل اول این قانون است.

۲- در حوزه ارائه خدمات مسکن: طبق گزارش‌های دریافتی از بنیاد

شهید و امور ایثارگران، با وجود اینکه اعتبارات لازم برای تأمین مسکن ایثارگران در بودجه مصوب سالیانه بنیاد و اعتبارات لازم به‌منظور پرداخت تسهیلات بانکی در چارچوب تبصره‌های قوانین بودجه سالیانه کل کشور پیش‌بینی شده است، اما تحقق ارائه خدمات مطلوب مسکن و اجرای احکام قانونی این فصل در سال‌های اخیر با چالش‌های فراوانی روبه‌رو بوده است، که مهم‌ترین آن «عدم تناسب میان میزان تسهیلات بانکی و کمک‌های بلاعوض و سایر خدمات مسکن با قیمت روز» و «پراکندگی زمانی و عدم انسجام مؤثر در ارائه انواع خدمات مسکن به ایثارگران مشمول برای تأمین منابع مالی مورد نیاز» بوده است.

۳- در حوزه خدمات بهداشت و درمان: در این حوزه به‌رغم اینکه اقدامات مؤثری همچون «پیش‌بینی اعتبارات لازم در اعتبارات مصوب سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران»، «تأسیس مراکز نگهداری از گروه‌های ویژه جانبازان و مراکز مشاوره و مددکاری ایثارگران» و «انعقاد قرارداد با ۸,۴۰۰ مرکز خصوصی جهت ارائه خدمات درمانی به مشمولان متقاضی» صورت پذیرفته است، مواردی مانند «عدم پرداخت به موقع هزینه‌های درمانی از سوی بنیاد به شرکت‌های بیمه‌ای طرف قرارداد» و «عدم تحقق کامل ایجاد پرونده سلامت الکترونیک ایثارگران» اجرایی شدن بهینه احکام این فصل را با چالش‌هایی روبه‌رو ساخته است.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی یا سیاستی

۱- پیرامون فصل اول (کلیات): پیشنهاد می‌شود که علاوه بر توجه به ظرفیت‌های پیش‌بینی شده در «سند راهبردی خدمات‌رسانی به رزمندگان»، ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به اصلاح و تکمیل قوانین مربوط، پس از طی مراحل قانونی اقدام نماید و همچنین نقش مدیریتی، به‌ویژه هماهنگی و پیگیری امور ایثارگران، با تولیت بنیاد شهید و امور ایثارگران، در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه تقویت گردد.

۲- پیرامون فصل دوم (مسکن): پیشنهاد اصلی گزارش حاضر ارائه بهینه خدمات مسکن در قالب قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، «تجمیع و تمرکز اعتبارات حمایتی و تسهیلات بانکی تأمین‌کننده مسکن ایثارگران، ضمن متناسب کردن میزان منابع مالی با قیمت روز و منطقه‌ای خرید یا ساخت مسکن» و «اقدام برای تأمین مسکن ایثارگران در قالب «طرح ملی مسکن» است.

۳- پیرامون فصل سوم (بهداشت و درمان): به‌منظور ارائه مطلوب خدمات بهداشت و درمان در چارچوب فصل سوم قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، بنیاد با همکاری موثر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های تابعه، با تأکید بر تقویت نظارت‌های اکچوئری بر قراردادهای بیمه‌ای و ایجاد پرونده الکترونیک جامع و کامل در زمینه سلامت ایثارگران، جهت پیشگیری مؤثر و اقدام به‌موقع برای درمان آنان اقدام نماید.

۱. مقدمه

صیانت از آرمان شهدا و تکریم فرهنگ ایثار و جهاد از جمله مهم‌ترین زیربناهای تقویت نظام اسلامی و تحکیم قوای اخلاقی و انسانی در جامعه ایرانی است. یکی از مهم‌ترین مصادیق تحقق این رسالت در نظام حکمرانی جمهوری اسلامی ایران، صیانت از حقوق خانواده‌های معزز شهدا و جامعه ایثارگران و خانواده‌های معظم آنان، در قالب ارائه خدمات متنوع شهروندی در ساحت‌های مختلف فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی است. بدین منظور و برای تعیین چارچوب‌های لازم برای ارائه خدمات به این قشر شریف از جامعه، قوانین و مقررات متنوعی در کشور وضع شده که یکی از مهم‌ترین آنها، قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران است. قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مشتمل بر هفتادوشش ماده و در قالب هشت فصل، در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و از تاریخ تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۹۱/۱۰/۰۲) به مدت چهار سال به صورت آزمایشی لازم الاجرا شد. قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۰۲ و اصلاحات بعدی آن، به استناد مفاد ماده (۴۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰) دائمی شد.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با توجه به مفاد ماده (۷۴) این قانون^۱ و با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، عملکرد مالی و عملیاتی قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران را به تفکیک فصول این قانون و در ادامه به تفکیک موضوع مواد هر فصل از قانون، با تمرکز بر سال‌های اجرای قانون برنامه ششم توسعه کشور، طی دوره (۱۴۰۰-۱۳۹۶)، مورد ارزیابی کارشناسی قرار داده است. با توجه به حجم بالای احکام مربوط به فصول هشت‌گانه قانون، ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در قالب سلسله گزارش‌ها (به تفکیک و با توجه به حجم فصول) ارائه خواهد شد. این گزارش نخستین گزارش از مجموعه گزارش‌های ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران خواهد بود و به بررسی فصل اول (کلیات)، فصل دوم (مسکن) و فصل سوم (بهداشت و درمان) خواهد پرداخت. در این راستا پس از بررسی آماری جامعه گسترده ایثارگری کشور، احکام قانون به تفکیک هر فصل و ماده مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در ابتدای هر فصل و به شکل خلاصه موضوع فصل، عملکرد صورت گرفته به همراه چالش‌ها و راهکارهای پیشنهادی جهت اجرای احکام قانونی ذکر شده در آن فصل مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس ارزیابی عملکرد دستگاه‌های متولی اجرای احکام قانونی یاد شده در هر فصل، به تفکیک مواد و تبصره‌ها، به تفصیل در جداول مربوطه جانمایی و ارائه می‌شود. در پایان گزارش ضمن جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از عملکرد دستگاه‌های اجرایی مسئول طی سال‌های ۱۴۰۰-۱۳۹۶، پیشنهادهایی نیز جهت اصلاح قوانین مذکور و بهبود عملکرد دستگاه‌های متولی، پیرامون سه فصل اول قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، ارائه می‌شود. گفتنی است که گزارش حاضر نخستین گام برای ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران بوده و مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پس از انتشار اولیه سلسله گزارش‌های ارزیابی این قانون، از دریافت موارد و نظرات ارزنده اصلاحی و تکمیلی از سوی مسئولان دستگاه‌های اجرایی مربوطه و صاحب‌نظران و متخصصان حوزه ایثارگری در کشور، استقبال خواهد کرد و دریافت این نظرات می‌تواند نقش مؤثری در تکمیل ارزیابی عملکرد این قانون، به‌عنوان مهم‌ترین سند پشتیبان ارائه خدمات به جامعه معزز ایثارگری کشور، ایفا کند.

۱. ماده (۷۴) - به‌منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، رئیس بنیاد موظف است گزارش عملکرد هر سال را که براساس شاخص‌های هر برنامه و فعالیت تنظیم شده است حداکثر تا پایان آذرماه سال بعد به مقام معظم رهبری، رئیس‌جمهور و مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

تبصره «۱» - کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند هر ساله گزارش عملکرد مربوط به نحوه و میزان ارائه خدمات و تسهیلات به ایثارگران مشمول این قانون را به بنیاد ارائه کنند.

تبصره «۲» - ارائه گزارش از سوی دستگاه‌هایی که مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری هستند با اذن معظم‌له خواهد بود.

۲. پیشینه پژوهش

با شماره مسلسل ۱۸۵۳۸، «اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۳۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران» با شماره مسلسل ۱۵۹۴۹ و «اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران» با شماره مسلسل ۱۳۰۸۶ اشاره کرد. در حوزه پژوهش‌های علمی نیز پژوهشی با عنوان «ارزیابی تحلیلی لایحه جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران از منظر کیفی-جرم‌شناختی» در سال ۱۳۸۵ توسط محمدجعفر ساعد انجام شده است. در این پژوهش، چارچوب بخش حقوقی و قضایی لایحه جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران با در نظر گرفتن نگرش‌های نوین حقوقی به مسئله جرائم نیروهای مسلح و روند رسیدگی به جرائم آنها و با تکیه بر ملاحظات مؤثر بر رزمندگان (به‌ویژه بسیجیان) و ایثارگران تجزیه و تحلیل شده است. بر این اساس، گزارش حاضر نخستین گزارشی است که از جنبه سیاستی به بررسی و ارزیابی عملکرد قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران (به تفکیک احکام و فصول هشت‌گانه این قانون) می‌پردازد.

بیش از ۱۰ سال از تصویب قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران می‌گذرد. این قانون مشتمل بر هفتادوشش ماده در سال ۱۳۹۱ در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و از تاریخ تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۹۱/۱۰/۰۲) به مدت چهار سال به صورت آزمایشی لازم‌الاجرا شد. قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۰۲ و اصلاحات بعدی آن به استناد مفاد ماده (۴۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰) دائمی شد. به‌رغم اینکه این قانون مهم‌ترین سند و پشتوانه قانونی ارائه خدمات به جامعه ایثارگران است، اما تاکنون پژوهش مستقلی به ارزیابی عملکرد کلیه احکام قانونی مندرج در این قانون توسط دستگاه‌های متولی نپرداخته است. با این وجود، از میان پژوهش‌های صورت گرفته پیرامون این قانون، می‌توان به پژوهش‌های «سیاستی» و «علمی» در این باره اشاره کرد. در حوزه پژوهش‌های سیاستی می‌توان به گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با عنوان: «اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۲۱) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران»

۳. بررسی آماری

در جداول ذیل آمار ایثارگران مشمول قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، به تفکیک شهدا، جانبازان، آزادگان و خانواده‌های تحت تکفل ایثارگران، ارائه می‌شود. گفتنی است که در حال حاضر ۸۸٪ از آزادگان و ۸۷٪ از جانبازان مشمول قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در قید حیات هستند.

جدول ۱. تعداد ایثارگران

ردیف	عنوان	تعداد (نفر)	درصد از کل	تعداد ایثارگران در قید حیات (به نفر)
۱	شهید	۲۲۸,۵۰۲	۲۵,۶٪	-
۲	جانباز	۶۱۹,۰۳۸	۶۹,۵٪	۵۳۸,۲۴۴
۳	آزاده	۴۳,۴۲۹	۴,۹٪	۳۸,۳۵۵
	جمع	۸۹۰,۹۶۹	۱۰۰٪	-

مأخذ: گزارش بنیاد شهید و امور ایثارگران، ۱۴۰۲

جدول ۲. تعداد جانبازان به تفکیک درصد مؤثر در ارائه خدمات

ردیف	عنوان	درصد جانبازی	تعداد (به نفر)	درصد از کل
۱	جانباز	زیر ۲۵٪	۳۶۳,۹۷۵	۵۹٪
		۲۵٪ و بالاتر	۲۵۵,۰۶۳	۴۱٪
	جمع		۶۱۹,۰۳۸	۱۰۰٪

مأخذ: گزارش بنیاد شهید و امور ایثارگران، ۱۴۰۲

جدول ۳. آمار خانواده (در قید حیات) شهدا

ردیف	نسبت با شهید	تعداد (به نفر)	درصد از کل
۱	پدر	۳۰,۰۱۷	۸,۶٪
۲	مادر	۷۹,۹۵۶	۲۳٪
۳	همسر	۶۱,۱۳۵	۱۷,۵٪
۴	فرزند پسر	۹۰,۱۹۹	۲۶٪
۵	فرزند دختر	۸۸,۸۲۲	۲۵٪
	جمع	۳۵۰,۱۲۹	۱۰۰٪

مأخذ: گزارش بنیاد شهید و امور ایثارگران، ۱۴۰۲

جدول ۴. آمار خانواده (در قید حیات) جانبازان

ردیف	نسبت با جانباز	تعداد (به نفر)	درصد از کل
۱	پدر ^۱	۱۳,۰۰۹	۰,۵٪
۲	مادر ^۲	۳۲,۹۶۲	۱,۴٪
۳	همسر	۵۶۰,۱۰۹	۲۳,۷٪
۴	فرزند پسر	۹۰۸,۶۸۰	۳۸,۴٪
۵	فرزند دختر	۸۴۹,۲۵۶	۳۶٪
	جمع	۲,۳۶۴,۰۱۶	۱۰۰٪

مأخذ: گزارش بنیاد شهید و امور ایثارگران، ۱۴۰۲

توضیح: با توجه به اینکه فرزندان جانبازان ۷۰٪ مشمول استفاده از خدمات تسهیلات خرید یا ساخت مسکن هستند، تعدادشان به شرح ذیل برآورد شده است:

تعداد جانبازان ۷۰٪ = ۱۰,۵۳۱ نفر

$$\text{بُعد خانوار جانبازان متأهل} = \frac{\text{تعداد فرزندان (۱,۷۵۷,۹۳۶)}}{\text{تعداد جانبازان (۵۶۰,۱۰۹)}} = ۳,۱ \text{ نفر}$$

تعداد فرزندان جانبازان ۷۰٪ = تعداد جانبازان ۷۰٪ × بعد خانوار (۳,۱) ≈ ۳۳,۰۰۰ نفر

جدول ۵. آمار خانواده های (در قید حیات) آزادگان^۳

ردیف	نسبت با آزاده	تعداد (به نفر)	درصد از کل
۱	پدر	۹۶۳	۰,۶٪
۲	مادر	۲,۸۲۳	۱,۷٪
۳	همسر	۴۱,۲۵۹	۲۵٪
۴	فرزند پسر	۶۰۵,۲۲۴	۳۷٪
۵	فرزند دختر	۵۸,۵۵۱	۳۵,۷٪
	جمع	۱۶۴,۱۲۰	۱۰۰٪

۱. گفتنی است که در حال حاضر ۱۳/۱٪ از کل پدران شهدا در قید حیات هستند.

۲. گفتنی است که در حال حاضر ۲۵٪ از کل مادران شهدا در قید حیات هستند.

۳. با توجه به اینکه اکثر آزادگان، جانباز هم هستند، بنابراین آمار خانواده های آزادگان در آمار خانواده های جانبازان نیز لحاظ شده است.

۴. ارزیابی فصل اول: کلیات

۱-۱. موضوع فصل

فصل اول با عنوان «کلیات» شامل مواد (۱) و (۲) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران است. در ماده (۱) تعاریف و مصادیق مفهوم ایثارگری به تفکیک تعریف شهید و مفقودالتر، جانباز، اسیر، آزاده، رزمنده، خانواده ایثارگران و خانواده شاهد ارائه شده است. در ماده (۲) نیز دستگاه‌های مشمول این قانون معرفی و تعیین شده‌اند.

۱-۲. عملکرد فصل اول

از جمله مهم‌ترین اقدامات قانونی انجام شده به منظور تحقق اهداف پیش‌بینی شده در این فصل، می‌توان به سه مورد «تصویب آیین‌نامه اجرایی مربوط به تعیین و احراز مصادیق شهید، در حکم شهید و سایر مصادیق ایثارگری» و همچنین «آیین‌نامه تعیین درصد جانبازی» و «سند راهبردی خدمات‌رسانی به رزمندگان» اشاره کرد.

۱-۳. چالش‌های فصل اول

مهم‌ترین چالش‌های عدم تحقق احکام قانونی مندرج در فصل اول را می‌توان «عدم ارزیابی میزان اجرای قانون در هر یک از دستگاه‌های مشمول»، «عدم بررسی و پیش‌بینی ارائه تسهیلات به جامعه رزمندگان کشور و خانواده‌های آنان»، «عدم پیش‌بینی ساز و کارهای اجرایی و نظارتی مناسب از سوی بنیاد شهید و امور ایثارگران برای آن دستگاه‌ها» و همچنین «جزیره‌ای عمل کردن دستگاه‌ها و برداشت‌های سلیقه‌ای از مفاد و احکام مندرج در قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران و اسناد مربوط به آن» ذکر کرد.

۱-۴. راهکارهای پیشنهادی فصل اول

مهم‌ترین راهکار پیشنهادی جهت رفع چالش‌های مذکور، تقویت نقش مدیریتی، به‌ویژه هماهنگی و پیگیری امور ایثارگران با تولیت بنیاد شهید و امور ایثارگران در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه است.

۱-۵. ارزیابی عملکرد فصل اول به تفکیک مواد قانونی

ارزیابی عملکرد فصل اول قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به تفکیک مواد قانونی به شرح مندرج در جداول (۶) تا (۸) این گزارش آمده است.

جدول ۶. فصل اول (کلیات)

ماده قانونی	(۱)
شماره تبصره	تبصره بند «الف» ماده (۱)
موضوع	احراز مصادیق ایثارگری و تشخیص ازکارافتادگی مشمولان این قانون.
متن قانون	<p>ماده (۱) تعاریف:</p> <p>الف) ایثارگر: در این قانون به کسی اطلاق می‌شود که برای استقرار و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران و استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمنان داخلی و خارجی انجام وظیفه کرده و شهید، مفقودالثر، جانباز، اسیر، آزاده و رزمنده شناخته شود.</p> <p>تبصره احراز مصادیق ایثارگری و تشخیص ازکارافتادگی مشمولان این قانون در چارچوب قوانین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با همکاری بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>ب) شهید و مفقودالثر: به کسی اطلاق می‌شود که جان خود را در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار تثار کرده و یا در این رابطه مفقودالثر شناخته شود.</p> <p>ج) جانباز: به کسی اطلاق می‌شود که سلامتی خود را در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار از دست داده و به اختلالات و نقص‌های جسمی یا روانی دچار شود.</p> <p>د) اسیر: به کسی اطلاق می‌شود که در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار در داخل و یا خارج از کشور گرفتار آمده و هویت و وضعیت وی مورد تأیید مراجع صلاحیت‌دار قرار گیرد.</p> <p>ه) آزاده: به کسی اطلاق می‌شود که در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار در داخل و یا خارج از کشور اسیر شده و سپس آزاد شود. همچنین کلیه افرادی که از تاریخ ۱۳۴۲/۵/۲۸ تا ۱۳۵۷/۱۱/۱۶ با الهام از مبارزات و مجاهدات امام‌خمینی (ره) به دلایل امنیتی، مذهبی یا اتفاقات سیاسی دیگر حداقل به مدت سه ماه در بازداشت یا حبس قطعی بوده‌اند.</p> <p>تبصره استمرار شرایط این بند در طول دوران اسارت و یا زندان باید به تأیید مراجع صلاحیت‌دار برسد.</p> <p>و) رزمنده: به کسی اطلاق می‌شود که در راه تکوین، دفاع و حفظ ارزش‌ها و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار با تأیید مراجع ذیصلاح به‌طور فعال حضور یافته باشد.</p> <p>تبصره رزمندگان موضوع این بند در استفاده از تسهیلات این قانون که شامل ایثارگران می‌باشد، مستثنا بوده و دولت موظف است اقدامات قانونی لازم را در جهت رسیدگی به امور آنان به عمل آورد.</p> <p>ز) خانواده شاهد: خانواده‌های معظمی که در راه اعتلای اهداف عالی انقلاب اسلامی و مبارزه با دشمنان انقلاب یکی از اعضای خانواده‌شان (پدر، مادر، همسر، فرزند) شهید یا مفقودالثر یا اسیر شده باشد.</p> <p>ح) خانواده ایثارگران: خانواده‌های جانبازان و آزادگان که شامل همسر، فرزند و والدین آنها می‌شود.</p> <p>ط) در صورت فوت جانبازان و آزادگان مشمول این قانون، خدمات و امتیازات مربوط، به خانواده تحت تکفل آنان تعلق می‌گیرد.</p> <p>ی) بنیاد شهید و امور ایثارگران در این قانون به اختصار «بنیاد» نامیده می‌شود.</p>
اقدامات قانونی انجام شده	<p>۱. تصویب آیین‌نامه تعیین و احراز مصادیق عملی شهید، در حکم شهید و سایر مصادیق ایثارگری (مفقودالثر، جانباز، آزاده و اسیر) در هیئت وزیران به شماره ۲۵۸۲۵/ت ۹۱۸۹۱۸۹ و مورخ ۳/۱۰/۱۳۹۳،</p> <p>۲. مصوبه شماره ۴۴۲۲/ت ۳۸۰۵۱ ک مورخ ۱۳۹۸/۱/۱۴ هیئت وزیران و تصویب آیین‌نامه اجرایی درصد جانبازی.</p>
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران احراز شده به تفکیک مصادیق ایثارگری و تعداد جانبازان تعیین در صد شده.
واحد سنجش	نفر.

دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	۸۹۰,۹۶۹.
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۸۹۰,۹۶۹ (به‌طور کلی تا پایان سال ۱۴۰۰).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	-
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	-

جدول ۷. فصل اول (کلیات)

ماده قانونی	(۱)
شماره تبصره	تبصره بند «و» ماده (۱)
موضوع	مستثنا بودن رزمندگان در استفاده از تسهیلات این قانون.
متن قانون	رزمندگان موضوع این بند در استفاده از تسهیلات این قانون که شامل ایثارگران است، مستثنا بوده و دولت موظف است اقدامات قانونی لازم را در جهت رسیدگی به امور آنان به عمل آورد.
اقدامات قانونی انجام شده	تصویب نامه هیئت وزیران به شماره ۵۶۳۹/ت/۵۰۶۳۹ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۳ و ابلاغ سند راهبردی خدمات‌رسانی به رزمندگان.
شاخص میزان خدمت	-
واحد سنجش	-
دستگاه اجرایی مسئول	-
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۱۰۰٪ (به‌طور کلی).
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	-

جدول ۸. فصل اول (کلیات)

ماده قانونی	(۲)
شماره تبصره	-
موضوع	ذکر دستگاه‌های مشمول این قانون
متن قانون	دستگاه‌های مشمول این قانون عبارتند از: الف) کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و ملی شده تحت پوشش و یا مدیریت دولتی اعم از اینکه دارای قوانین و مقررات خاص باشند و یا نباشند، قوه قضائیه اعم از کادر قضایی و اداری و سازمان‌ها و مؤسسات وابسته و تابعه آنها، کانون وکلای دادگستری، کانون‌های کارشناسان رسمی دادگستری، قوه مقننه، نهاد ریاست‌جمهوری، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران (سازمان‌های وابسته و تابعه)، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (نظامی و انتظامی)، نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکت‌های تحت پوشش وابسته یا تابعه آنها و کلیه سازمان‌ها و شرکت‌هایی که به‌نحوی از آنها از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند و یا قسمتی از بودجه آنها توسط دولت تأمین می‌شود، بانک‌ها، مؤسسات بیمه‌ای، جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران، شهرداری‌ها و شرکت‌های تحت پوشش آنان و نیز مؤسسات و شرکت‌هایی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل سازمان تأمین اجتماعی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران، شرکت‌های هواپیمایی، سازمان انرژی اتمی، اعضای هیئت علمی و کادر اداری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان و دانشگاه آزاد اسلامی. ب) سایر دستگاه‌ها و سازمان‌ها و شرکت‌ها و مراکز تولیدی، توزیعی و خدماتی که تحت پوشش قانون کار یا مقررات تأمین اجتماعی و قوانین خاص هستند.
اقدامات قانونی انجام شده	دستگاه‌های اجرایی که به‌نحوی از آنها از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند به تناسب اعتبارات و سازوکارهای پیش‌بینی شده در قوانین ذی‌ربط، مفاد قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران را اجرا می‌کنند. عملکرد سایر دستگاه‌های مشمول این قانون به‌دلیل عدم پیش‌بینی سازوکارهای اجرایی و نظارتی و منابع مالی مورد نیاز، قابلیت ارزیابی ندارد.
شاخص میزان خدمت	ارزیابی میزان اجرای قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در هر یک از دستگاه‌های مشمول این قانون.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران (با توجه به تبصره «۱» ماده (۷۴) این قانون).
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد گيرندگان به تفكيك سال)	۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸ ۱۳۹۹ ۱۴۰۰
درصد تحقق	نامشخص
علت عدم تحقق	۱. عدم ارزیابی میزان اجرای قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در هر یک از دستگاه‌های مشمول این قانون توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران، ۲. عدم پیش‌بینی سازوکارهای اجرایی و نظارتی لازم، ۳. عدم پیش‌بینی منابع مالی و اعتباری مورد نیاز، ۴. عدم تفکیک وظایف و تقسیم‌کار ملی، ۵. ضعف بنیاد شهید و امور ایثارگران در تشکیل کارگروه بازرسی و نظارت (با شرح وظایف مشخص مطابق قانون) و متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های اجرایی و نهادهای ذی‌مدخل، ۶. عدم پیش‌بینی سازوکارهای اجرایی و نظارتی و عدم پیش‌بینی منابع مالی مورد نیاز در دستگاه‌های غیردولتی و خصوصی.
راهکارهای پیشنهادی	۱. تقویت نقش مدیریتی و هماهنگ‌کنندگی امور ایثارگران با عاملیت بنیاد شهید و امور ایثارگران در قوانین و مقررات مربوطه، ۲. تشکیل کارگروه ویژه نظارت و بازرسی از دستگاه‌های اجرایی مسئول براساس فهرست موضوعات تخصصی و با مشارکت افراد متخصص جهت ارزیابی کمی و کیفی عملکرد و خدمات دستگاه‌ها به جامعه شریف ایثارگران.

۵. ارزیابی فصل دوم: مسکن

۱-۲. موضوع فصل:

فصل دوم قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران از ماده (۳) تا ماده (۱۱) این قانون را شامل می‌شود و دربرگیرنده احکام حوزه «مسکن» است. از جمله موضوعاتی که در این فصل به آن پرداخت شده است می‌توان به «تأمین و واگذاری زمین یا مسکن»، «واگذاری منازل اجاره به شرط تملیک»، «ارائه تسهیلات بانکی»، «پرداخت هزینه تعمیر منزل و تبدیل به احسن کردن مسکن نامناسب»، «ساماندهی گلزار شهدا» و ... اشاره کرد.

۲-۲. عملکرد فصل دوم

مهم‌ترین اقدامات قانونی انجام شده با توجه به داده‌ها و اطلاعات بنیاد شهید و امور ایثارگران:

- تا پایان سال ۱۴۰۰، تعداد ۶۶۴،۷۳۰ نفر معادل (۷۰٪) از تعداد کل افراد مشمول، دارای مسکن شده‌اند؛
- پیش‌بینی اعتبارات لازم برای پرداخت کمک بلاعوض برای تأمین مسکن در اعتبارات مصوب سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- پیش‌بینی پرداخت تسهیلات بانکی در چارچوب تبصره‌های قوانین بودجه سالیانه کل کشور؛
- پیش‌بینی اعتبارات لازم برای کمک به تأمین مسکن ایثارگران در بودجه مصوب سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- ابلاغ قانون به دستگاه‌های اجرایی مشمول به منظور پرداخت بخشی از هزینه‌های عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی، شهرداری، نوسازی و هزینه‌های انشعاب آب، فاضلاب، برق، گاز و اعمال معافیت پرداخت بخشی از هزینه‌های خدمات انشعاب و بخشی از هزینه‌های ثبتی؛
- ابلاغ قانون به دستگاه‌های اجرایی مشمول برای واگذاری (۳۰٪) از منازل به شرط تملیک به واجدین شرایط و همچنین معافیت از پرداخت هزینه آماده‌سازی زمین؛
- پیش‌بینی اعتبارات لازم برای مناسب‌سازی اماکن مسکونی جانبازان و ویژه در اعتبارات سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- ساخت و ساماندهی و نگهداری گلزارهای شهدا و یادمان‌ها با ابلاغ تصویب‌نامه هیئت وزیران و پیش‌بینی اعتبارات در بودجه مصوب سالیانه دستگاه‌های اجرایی مسئول.

۳-۲. چالش‌های فصل دوم

مهم‌ترین چالش‌های زمینه‌ساز عدم تحقق مفاد فصل دوم قانون عبارتند از:

- عدم تناسب میزان تسهیلات بانکی و کمک‌های بلاعوض و سایر خدمات مسکن با قیمت روز؛
- پراکندگی زمانی و عدم انسجام موثر در ارائه انواع خدمات مسکن به ایثارگران مشمول به لحاظ تأمین منابع مالی؛
- عدم ارائه گزارش عملکرد سالیانه از سوی دستگاه‌های مربوط به ویژه وزارت راه و شهرسازی.

۴-۲. راهکارهای پیشنهادی فصل دوم

- تجمیع و تمرکز اعتبارات حمایتی و تسهیلات بانکی تأمین‌کننده مسکن ایثارگران، ضمن متناسب کردن میزان منابع مالی تخصیص یافته با قیمت روز و منطقه‌ای خرید یا ساخت مسکن؛

- اقدام برای تأمین مسکن ایثارگران در قالب «طرح ملی مسکن»؛

- ایجاد ارتباطات الکترونیکی بین بنیاد شهید و امور ایثارگران با سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط.

۵-۲. ارزیابی عملکرد فصل دوم به تفکیک مواد قانونی

ارزیابی عملکرد (فصل دوم) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به تفکیک مواد قانونی به شرح مندرج در جداول (۹) تا (۱۹) این گزارش آمده است.

جدول ۹. فصل دوم (مسکن)

ماده قانونی	(۳)
شماره تبصره	-
موضوع	ارائه خدمات مسکن.
متن قانون	<p>خدمات مسکن با استفاده از روش‌های ذیل ارائه می‌شود:</p> <p>الف) تامین و واگذاری زمین یا مسکن، ب) واگذاری منازل اجاره به شرط تملیک، ج) ارائه تسهیلات بانکی بلندمدت با کارمزد حداکثر چهار درصد (۴٪) با بازپرداخت بیست‌ساله، د) ودیعه مسکن استیجاری، ه) کمک بلاعوض، و) پرداخت هزینه تعمیر منزل و تبدیل به احسن کردن مسکن نامناسب، ز) معافیت از هزینه‌های آماده‌سازی زمین، خدمات و تسهیلات مهندسی و شهری که حسب مورد به ایثارگران واجد شرایط تعلق می‌گیرد.</p> <p>تبصره «۱»: مشمولان دریافت خدمات مسکن عبارتند از:</p> <p>۱. همسران، فرزندان و والدین شهدا، اسرا و مفقودالائرها، جانبازان بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و آزادگانی که فاقد مسکن بوده یا دارای مسکن نامناسب می‌باشند،^۱</p> <p>۲. تا پایان قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر فاقد مسکن در صورتی‌که قبلاً از زمین یا مسکن دولتی استفاده نکرده‌اند.</p> <p>تبصره «۲»: جانبازان و آزادگان متوفی مشمول این فصل که قبل از فوت از خدمات مربوط به مسکن برخوردار نشده‌اند، خدمات مرتبط به مسکن به همسران آنان که مسئولیت حضانت فرزندان جانباز و آزاده را عهده‌دار می‌باشند و یا به قیم قانونی به نام فرزندان آنان اعطا می‌شود. ضمناً جانبازان و آزادگان متأهل متوفی که دارای فرزند نباشند واگذاری خدمات مسکن مورد نظر به همسر آنان ارائه می‌شود.</p>
اقدامات قانونی انجام شده	اجرایی شدن مفاد این فصل از قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران متناسب با اعتبارات تخصیص یافته و متناسب با میزان مشارکت دستگاه‌های اجرایی در این زمینه.
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران مشمول که مسکن آنها تامین شده است.
واحد سنجش	نفر.
دستگاه اجرایی مسئول	<ul style="list-style-type: none"> - بنیاد شهید و امور ایثارگران، - وزارت راه و شهرسازی، - بانک مرکزی، - وزارت کشور، - وزارت نیرو، - وزارت نفت.
تعداد کل افراد مشمول	۱,۰۴۳,۸۰۵
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۷۳۰,۶۶۴ (دارای مسکن شده‌اند). * این تعداد با توجه به داده و اطلاعات بنیاد شهید و امور ایثارگران برآورد قابل اتکا شده است. این عملکرد به‌طور کلی تا پایان سال ۱۴۰۰ برآورد شده است. (مانده در پایان سال ۱۴۰۰ برابر است با: ۳۱۳,۱۴۱ نفر).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	-
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۷۰٪ (به‌طور کلی).
علت عدم تحقق	<p>۱. عدم تناسب میزان تسهیلات بانکی و کمک‌های بلاعوض و سایر خدمات مسکن با میزان قیمت روز مسکن،</p> <p>۲. ارائه خدمات به‌صورت مجزا از یکدیگر و عدم ایجاد منابع متمرکز و متناسب برای تامین مسکن ایثارگران،</p> <p>۳. فقدان تصویر شفاف از اقدامات و میزان کمک‌های صورت گرفته به تفکیک سال، دستگاه و نوع خدمات طی برنامه ششم توسعه.</p>
راهکارهای پیشنهادی	<p>۱) تجمیع و تمرکز اعتبارات پیش‌بینی شده در خدمات مختلف مسکن، در یک ردیف اعتباری برای کمک به تامین بخشی از منابع مالی مورد نیاز جهت تامین مسکن ایثارگران،</p> <p>۲) افزایش میزان تسهیلات بانکی به تناسب قیمت روز مسکن و تامین بخش دیگری از منابع مالی مورد نیاز،</p> <p>۳) تخصیص اعتبارات و تسهیلات بانکی فوق‌الذکر به‌طور هم‌زمان به هر یک از ایثارگران مشمول، در قالب «طرح ملی مسکن»،</p> <p>۴) به‌روزرسانی اطلاعات و آمار میزان خدمت‌رسانی به جامعه ایثارگران کشور در این بخش به تفکیک دستگاه.</p>

۱. به‌موجب ماده (۶۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مصوب ۹۳/۱۲/۴ مجلس شورای اسلامی، عبارت «بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) و بالاتر» حذف و عبارت «با اولویت درصد جانبازی در سقف بودجه سنواتی» جایگزین شد.

جدول ۱۰. فصل دوم (مسکن)

ماده قانونی	(۳)
شماره تبصره	-
موضوع	کمک بلاعوض جهت تأمین مسکن
متن قانون	<p>خدمات مسکن با استفاده از روش‌های ذیل ارائه می‌شود:</p> <p>الف) تأمین و واگذاری زمین یا مسکن،</p> <p>ب) واگذاری منازل اجاره به شرط تملیک،</p> <p>ج) ارائه تسهیلات بانکی بلندمدت با کارمزد حداکثر چهار درصد (۴٪) با بازپرداخت بیست‌ساله،</p> <p>د) ودیعه مسکن استیجاری،</p> <p>ه) کمک بلاعوض</p> <p>و) پرداخت هزینه تعمیر منزل و تبدیل به احسن کردن مسکن نامناسب،</p> <p>ز) معافیت از هزینه‌های آماده‌سازی زمین، خدمات و تسهیلات مهندسی و شهری که حسب مورد به ایثارگران واجد شرایط تعلق می‌گیرد.</p> <p>تبصره «۱» مشمولان دریافت خدمات مسکن عبارتند از:</p> <p>۱. همسران، فرزندان و والدین شهدا، اسرا و مفقودالائرها، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و آزادگانی که فاقد مسکن بوده یا دارای مسکن نامناسب می‌باشند.^۱</p> <p>۲. تا پایان قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر فاقد مسکن در صورتی که قبلاً از زمین یا مسکن دولتی استفاده نکرده‌اند.</p> <p>تبصره «۲» جانبازان و آزادگان متوفی مشمول این فصل که قبل از فوت از خدمات مربوط به مسکن برخوردار نشده‌اند، خدمات مرتبط به مسکن به همسران آنان که مسئولیت حضانت فرزندان جانباز و آزاده را عهده‌دار می‌باشند و یا به قیم قانونی به نام فرزندان آنان اعطا می‌شود. ضمناً جانبازان و آزادگان متاهل متوفی که دارای فرزند نباشند و واگذاری خدمات مسکن مورد نظر به همسر آنان ارائه می‌شود.</p>
اقدامات قانونی انجام شده	پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالیانه بنیاد.
شاخص میزان خدمت	تعدد ایثارگران بهره‌مند از کمک بلاعوض.
واحد سنجش	نفر
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	۵,۳۶۰
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۱,۶۰۰ نفر (عملکرد طی دوره پنج‌ساله برنامه ششم توسعه کشور).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۳۰٪ (طی دوره).
علت عدم تحقق	<p>۱. میزان اعتبارات پیش‌بینی شده برای پرداخت کمک بلاعوض مسکن متناسب با تعداد مشمولان نیست و میزان ریالی کمک بلاعوض نیز برای تأمین مسکن، غیرمؤثر و غیراثربخش است،</p> <p>۲. کمک بلاعوض تأمین مسکن به‌هنگام پرداخت تسهیلات بانکی خرید یا ساخت مسکن و یا به‌هنگام واگذاری زمین و یا اجاره مسکن به شرط تملیک نیست،</p> <p>۳. عدم پاسخ‌گویی میزان کمک‌های بلاعوض در مقایسه با حجم جامعه هدف و عدم اثربخشی آن در حل مسائل.</p>
راهکارهای پیشنهادی	<p>۱. متناسب کردن میزان اعتباراتی که در قوانین بودجه سنواتی کل کشور برای تأمین مسکن ایثارگران پیش‌بینی می‌شود با قیمت روز مسکن جهت حفظ قدرت خرید یا ساخت مسکن ایثارگران،</p> <p>۲. کمک‌های حمایتی تأمین مسکن ایثارگران باید با سایر تسهیلات و معافیت‌ها و تخفیف‌ها تجمیع شود و در قالب طرح ملی مسکن برای تأمین مسکن ایثارگران ارائه و اقدام شود،</p> <p>۳. ارائه طرح‌های جامع در زمینه تأمین مسکن ایثارگران با توجه به حجم متقاضیان مشمول و نیز بار مالی سنگین ناشی از اجرای طرح و تعریف و تأمین منابع مالی چندانگانه.</p>

۱. به موجب ماده (۶۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مصوب ۹۳/۱۲/۴ مجلس شورای اسلامی، عبارت «بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر» حذف و عبارت «با اولویت درصد جانبازی در سقف بودجه سنواتی» جایگزین شد.

جدول ۱۱. فصل دوم (مسکن)

ماده قانونی	(۳) مکرر	
شماره تبصره	-	
موضوع	پرداخت تسهیلات بانکی تأمین مسکن	
متن قانون	دولت موظف است در اجرای بند «ل» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۱ به تعداد یک‌صد هزار نفر از جانبازان بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان و فرزندان شهدا، فرزندان جانبازان بالای هفتاد درصد (۷۰٪)، همسران و والدین شهدا تسهیلات خرید یا ساخت مسکن اعطا کند. مبلغ تسهیلات مزبور به‌ازای هر واحد مسکونی در هر سال (از سال ۱۳۹۳) نسبت به سال قبل براساس نرخ تورم و جمعیت شهر و روستا تعیین و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. نرخ این تسهیلات چهار درصد (۴٪) و بازپرداخت بیست‌ساله بدون رعایت الگوی مصرف و نوساز بودن مسکن است. ^۱ تبصره «۱» - دولت مکلف است به جانبازان و آزادگان و خانواده شهدای دارای مسکن ناتمام و نامناسب که قبلاً از وام‌های کمتر از سقف وام مصوب در سال ۱۳۹۰ استفاده کرده‌اند، مابه‌التفاوت آن را با همان وثیقه قبل یا وثیقه جدید پرداخت کند. ^۲ تبصره «۲» - ایثارگران در پرداخت هزینه‌های حق‌الثبت و حقوق دولتی مربوط به خرید و فروش، ترهین اسناد مالکیت تسهیلات وام خرید یا ساخت مسکن از هفتاد درصد (۷۰٪) معافیت برخوردار می‌باشند. ^۳	
اقدامات قانونی انجام شده	پیش‌بینی چارچوب‌های پرداخت تسهیلات بانکی تأمین مسکن ایثارگران در قانون بودجه سالیانه کل کشور.	
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران بهره‌مند از تسهیلات بانکی مسکن.	
واحد سنجش	نفر	
دستگاه اجرایی مسئول	هیئت دولت.	
تعداد کل افراد مشمول	۵۲۴,۳۱۱	
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۲۱۱,۱۷۰ (عملکرد طی دوره).	
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶	۴۶,۰۴۸
	۱۳۹۷	۳۷,۹۷۵
	۱۳۹۸	۳۰,۱۷۳
	۱۳۹۹	۹,۶۲۲
	۱۴۰۰	۳۹,۷۳۲
درصد تحقق	سال ۱۴۰۰ به‌طور متوسط ۳۲,۷۱۰ نفر از تسهیلات بانکی مسکن ایثارگران استفاده می‌کنند (مانده تا پایان سال ۱۴۰۰ برابر است با: ۳۶۰,۷۶۱ نفر. ۳۱٪ (طی دوره).	
علت عدم تحقق	۱. عدم تناسب تعداد تسهیلات بانکی با تعداد ایثارگران مشمول، ۲. عدم تناسب میزان ریالی تسهیلات بانکی با قیمت روز مسکن (با توجه به تورم سالیانه)، ۳. پراکندگی در ارائه انواع خدمات مسکن به ایثارگران، که نهایتاً تأمین مسکن متعارف و مصوب در قانون جامع را با ناکافی بودن منابع مالی مورد نیاز برای خرید یا ساخت مسکن روبه‌رو می‌سازد، ۴. فقدان شفافیت لازم در میزان دریافت تسهیلات و خدمات دریافتی مربوط به مسکن از سوی ایثارگران مشمول این بند.	
راهکارهای پیشنهادی	۱. اقدام جهت تأمین مسکن ایثارگران در قالب طرح ملی مسکن، ۲. تجمیع و تمرکز اعتبارات حمایتی و تسهیلات بانکی تأمین مسکن ایثارگران، ۳. متناسب کردن میزان تسهیلات بانکی و کمک‌های حمایتی تأمین مسکن ایثارگران با قیمت روز و منطقه‌ای خرید یا ساخت مسکن در مناطق روستایی و شهری، ۴. شفاف‌سازی میزان تسهیلات و خدمات مسکن دریافتی از سوی ایثارگران مشمول، جهت توزیع عادلانه منابع.	

۱. براساس ماده (۶۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مصوب ۹۳/۱۲/۴ مجلس شورای اسلامی، بند دوم ماده (۳) مکرر اصلاح شد.
۲. به‌موجب مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام، مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲، بند «۶۹» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ و تبصره آن، مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۳۰، که متضمن عبارت «دولت موظف است در اجرای بند «ل»... تا عبارت «... یا وثیقه جدید پرداخت کند» و به نفع ایثارگران است، به‌عنوان ماده (۳ مکرر) الحاق شد.
۳. به‌موجب بند «ب» ماده (۸۹) قانون برنامه ششم توسعه این تبصره اضافه شد.

جدول ۱۲. فصل دوم (مسکن)^۱

ماده قانونی	(۵)
شماره تبصره	-
موضوع	کمک به تعمیر مسکن ایثارگران.
متن قانون	به‌منظور پیشگیری از تخریب و بلااستفاده شدن و مساعدت در تعمیر و نگهداری منازل مسکونی مشمولان این فصل که در عسروجرح قرار دارند و از مساعدت‌های مربوط به مسکن نیز بهره‌مند نشده‌اند، بنیاد بر حسب ضوابط و مقررات مصوب هیئت امنای می‌تواند بخشی از هزینه‌های تعمیرات منازل را به‌صورت بلاعوض پرداخت کند.
اقدامات قانونی انجام شده	پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالیانه بنیاد.
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران بهره‌مند از کمک‌هزینه تعمیرات مسکن.
واحد سنجش	نفر.
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	۳۶,۵۳۳ (این تعداد برای دوره پنج‌ساله با فرض اینکه در هر سال صرفاً ۱٪ از ایثارگران دارای مسکن و ... که به تعداد کل ۷۳۰,۶۶۴ نفر هستند، کمک‌هزینه تعمیرات مسکن پرداخت شود، محاسبه شده است.)
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۴۷۵۲ نفر (عملکرد طی دوره).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۱۳٪
علت عدم تحقق	۱. میزان اعتبارات پیش‌بینی شده برای پرداخت کمک‌هزینه تعمیر مسکن ایثارگران متناسب با تعداد مشمولان نیست.
راهکارهای پیشنهادی	۱. پرداخت کمک برای تعمیرات مسکن ایثارگران به‌صورت تسهیلات بانکی و با میزان مؤثر برای تعمیرات اساسی و با کارمزد ۴٪ و با بازپرداخت متناسب با توان مالی ایثارگران مشمول، حداقل برای پوشش ۱٪ (درصد) از ایثارگران دارای مسکن به تعداد ۳۶,۵۳۳ نفر طی هر دوره پنج‌ساله برنامه توسعه کشور پیش‌بینی شود. ۲. انجام پیش‌بینی‌های لازم برای اعطای تسهیلات بلاعوض تعمیر مسکن برای مشمولان دارای عسروجرح پس از تأیید بنیاد شهید و امور ایثارگران.

۱. به‌موجب ماده (۵۰) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۹۳/۱۲/۴ مجلس شورای اسلامی، ماده (۴) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران حذف شد.

جدول ۱۳. فصل دوم (مسکن)

ماده قانونی	(۶)
شماره تبصره	-
موضوع	معافیت در پرداخت بخشی از هزینه‌های عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی، شهرداری، نوسازی و هرگونه هزینه انشعاب آب و فاضلاب برق و گاز.
متن قانون	مشمولان این قانون برای احداث یک واحد مسکونی با زیربنای مفید تا یکصد و بیست مترمربع و بیست مترمربع تجاری در شهر محل سکونت خود از پرداخت هزینه‌های عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی، عوارض شهرداری و نوسازی برای یکبار با معرفی بنیاد معاف هستند. مفاد این ماده در احداث مجتمع‌های مسکونی نیز اعمال و مازاد بر تراکم شامل ایثارگران نخواهد بود. تبصره مشمولان این قانون از پرداخت هرگونه هزینه انشعاب آب و فاضلاب، برق و گاز و پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه خدمات انشعاب آنها برای یکبار معاف هستند.
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های اجرایی مشمول این قانون جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالیانه به بنیاد.
شاخص میزان خدمت	۱. تعداد ایثارگران بهره‌مند از یکبار معافیت از پرداخت هزینه‌های عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی، عوارض شهرداری و نوسازی، ۲. تعداد ایثارگران بهره‌مند از یکبار معافیت از هزینه انشعاب آب و فاضلاب، ۳. تعداد ایثارگران بهره‌مند از یکبار معافیت از پرداخت هزینه انشعاب برق، ۴. تعداد ایثارگران بهره‌مند از یکبار معافیت از پرداخت هزینه انشعاب گاز، ۵. تعداد ایثارگران بهره‌مند از یکبار معافیت از پرداخت (۵۰٪) از هزینه خدمات انشعاب.
واحد سنجش	نفر.
دستگاه اجرایی مسئول	وزارت کشور (مربوط به شاخص ۱)، وزارت نیرو (مربوط به شاخص ۲)، وزارت نیرو (مربوط به شاخص ۳)، وزارت نفت (مربوط به شاخص ۴)، وزارت نیرو (مربوط به شاخص ۵).
تعداد کل افراد مشمول	۱. تعداد تقاضامحور است، ۲. تعداد تقاضامحور است، ۳. تعداد تقاضامحور است، ۴. تعداد تقاضامحور است، ۵. تعداد تقاضامحور است.
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۱۱,۱۷۵ نفر (عملکرد طی دوره برآورد شده است)، (مربوط به شاخص ۱)، ۵۵,۴۶۵ نفر (عملکرد طی دوره برآورد شده است)، (مربوط به شاخص ۲)، ۵۳,۷۲۵ نفر (عملکرد طی دوره برآورد شده است)، (مربوط به شاخص ۳)، ۳۶,۱۳۵ نفر (عملکرد طی دوره برآورد شده است)، (مربوط به شاخص ۴)، ۱۴,۳۲۵ نفر (عملکرد طی دوره برآورد شده است)، (مربوط به شاخص ۵).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۱۰۰٪ (مربوط به هر پنج شاخص فوق)
علت عدم تحقق	این معافیت‌ها در برخی از روستاها به دلیل نارسایی در متن قانون اجرایی نشده است (مربوط به هر پنج شاخص فوق)
راهکارهای پیشنهادی	اصلاح مفاد ماده (۶) فصل دوم (مسکن) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران با اضافه کردن عبارت «و روستای» بعد از کلمه «در شهر».

جدول ۱۴. فصل دوم (مسکن)

ماده قانونی	(۳) مکرر
شماره تبصره	تبصره «۲»
موضوع	معافیت ایثارگران از پرداخت بخشی از هزینه‌های ثبتی.
متن قانون	ایثارگران در پرداخت هزینه‌های حق‌الثبت و حقوق دولتی مربوط به خرید و فروش، ترهین اسناد مالکیت تسهیلات وام خرید یا ساخت مسکن از هفتاد درصد (۷۰٪) معافیت برخوردار می‌باشند. ^۱
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های مشمول جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالیانه به بنیاد.
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگران بهره‌مند از معافیت از پرداخت (۷۰٪) از هزینه‌های حق‌الثبت و حقوق دولتی مربوط به خرید و فروش، ترهین اسناد مالکیت، تسهیلات وام خرید یا ساخت مسکن.
واحد سنجش	نفر.
دستگاه اجرایی مسئول	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور.
تعداد کل افراد مشمول	تعداد تقاضامحور است.
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۱۰۰ درصد
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	-
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	<p>۱. بنیاد نسبت به نظارت، هماهنگی و پیگیری امور ایثارگران در دستگاه‌های مشمول موضوع ماده (۲) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران جهت تحقق مفاد ماده (۷۴) و تبصره «۱» آن در قانون جامع، برنامه عملیاتی داشته باشد.</p> <p>۲. وظایف دستگاه‌های مشمول ماده (۲) این قانون با تبیین بیشتر و با سازوکار اجرایی دقیق‌تر تعیین شود و با تعیین محل تأمین اعتبار نیز به اجرایی شدن مفاد قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران کمک کند.</p> <p>۳. ایجاد ارتباطات الکترونیک بین بنیاد شهید و امور ایثارگران با سایر دستگاه‌های مشمول موضوع ماده (۲) این قانون، برای تبادل داده و اطلاعات مربوط به امور ایثارگران نیز ضروری است.</p>

۱. به موجب بند «ب» ماده (۸۹) قانون برنامه ششم توسعه این تبصره اضافه شد.

جدول ۱۵. فصل دوم (مسکن)

ماده قانونی	(۷)
شماره تبصره	-
موضوع	واگذاری زمین به مشمولان مذکور در ماده (۷).
متن قانون	وزارت راه و شهرسازی موظف است برای جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان، همسران شهید و یا قیم قانونی فرزندان شهید (به نام فرزندان) نسبت به تأمین زمین بر مبنای قیمت منطقه‌ای سال ۱۳۶۹ و اولین سال قیمت منطقه‌ای برای زمین‌هایی که قیمت منطقه‌ای سال ۱۳۶۹ را ندارند با هماهنگی بنیاد اقدام کند. در صورتی که واگذاری زمین به واجدین شرایط این ماده ممکن نباشد دولت مکلف است به‌ازای آن جهت هر یک از مشمولان مبلغ پنجاه میلیون (۵۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال برای سال اول و متناسب با نرخ تورم جهت سال‌های بعد، اعتبار لازم را اختصاص دهد.
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های اجرایی مشمول این قانون جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالیانه به بنیاد.
شاخص میزان خدمت	تعداد ایثارگانی که زمین به آنها واگذار شده است.
واحد سنجش	نفر.
دستگاه اجرایی مسئول	وزارت راه و شهرسازی با هماهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	۳۲۵,۵۵۱.
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۱۲,۴۱۰ نفر (عملکرد طی دوره پنج‌ساله برنامه ششم توسعه کشور).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۴٪.
علت عدم تحقق	اعلام محدودیت زیرساخت از سوی وزارت راه و شهرسازی.
راهکارهای پیشنهادی	۱. تجمیع و تمرکز اعتبارات حمایتی و تسهیلات بانکی و همچنین در صورت عدم امکان تأمین زمین، پرداخت مابه‌ازای ریالی آن متناسب با نرخ تورم و همچنین مصرف منابع مالی مذکور در قالب طرح ملی مسکن برای تأمین مسکن ایثارگران واجد شرایط، ۲. ایجاد سازوکار اجرایی لازم از سوی وزارت راه و شهرسازی جهت تأمین زمین کافی در استان‌های مختلف کشور.

جدول ۱۶. فصل دوم (مسکن)

(۸)	ماده قانونی	
-	شماره تبصره	
واگذاری ۳۰٪ از منازل اجاره به‌شرط تملیک.	موضوع	
وزارت راه و شهرسازی موظف است سالیانه حداکثر سی درصد (۳۰٪) از منازل اجاره به‌شرط تملیک خود را با در نظر داشتن تعداد واجدین شرایط و متناسب با نیاز بنیاد به این امر اختصاص دهد. مابه‌التفاوت سهم زمین در آپارتمان‌های اجاره به‌شرط تملیک به مشمولان واجد شرایط پرداخت می‌شود.	متن قانون	
ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های اجرایی مشمول جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالیانه به بنیاد.	اقدامات قانونی انجام شده	
تعداد ایثارگرانی که منازل اجاره به‌شرط تملیک به آنها واگذار شده است.	شاخص میزان خدمت	
نفر.	واحد سنجش	
وزارت راه و شهرسازی.	دستگاه اجرایی مسئول	
۳۱۳,۱۴۱.	تعداد کل افراد مشمول	
-	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	
در خصوص واگذاری ۳۰٪ از منازل اجاره به‌شرط تملیک به ایثارگران مشمول، عملکردی طی این دوره وجود ندارد.	۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)
	۱۳۹۷	
	۱۳۹۸	
	۱۳۹۹	
	۱۴۰۰	
-	درصد تحقق	
وزارت راه و شهرسازی ساخت منازل اجاره به‌شرط تملیک را طی دوره پنج‌ساله برنامه ششم توسعه در برنامه و فعالیت‌های مصوب خود پیش‌بینی نکرده است.	علت عدم تحقق	
۱. تجمیع اعتبارات حمایتی مسکن ایثارگران با تسهیلات بانکی، واگذاری زمین در صورت امکان و یا پرداخت مابه‌ازای ریالی آن متناسب با قیمت روز منطقه‌ای و تخصیص اعتبارات مذکور در قالب طرح ملی مسکن جهت تأمین مسکن ۳۱۳,۱۴۱ نفر از مشمولان، ۲. انجام برنامه‌ریزی مناسب جهت ساخت منازل اجاره به‌شرط تملیک در برنامه هفتم توسعه از سوی وزارت راه و شهرسازی.	راهکارهای پیشنهادی	

جدول ۱۷. فصل دوم (مسکن)

(۹)	ماده قانونی
-	شماره تبصره
معافیت از پرداخت هزینه آماده‌سازی زمین.	موضوع
مشمولان این فصل از پرداخت هزینه آماده‌سازی کلاً معاف و پرداخت این هزینه‌ها به عهده وزارت راه و شهرسازی است این معافیت‌ها در هنگام انعقاد قرارداد محاسبه و قید می‌شود.	متن قانون
ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های اجرایی مشمول جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالیانه به بنیاد.	اقدامات قانونی انجام شده
تعداد ایثارگرانی که از معافیت پرداخت هزینه آماده‌سازی زمین استفاده نکرده‌اند.	شاخص میزان خدمت
نفر.	واحد سنجش
وزارت راه و شهرسازی.	دستگاه اجرایی مسئول
-	تعداد کل افراد مشمول
-	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)
عملکردی در این زمینه ارائه نشده است.	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
-	درصد تحقق
عدم اشراف و عدم اطلاع کافی ایثارگران از معافیت‌های ابلاغی در قانون.	علت عدم تحقق
راهکار مربوط به ماده (۸) همچنان پیشنهاد می‌شود.	راهکارهای پیشنهادی

جدول ۱۸. فصل دوم (مسکن)

(۱۰)	ماده قانونی	
-	شماره تبصره	
مناسب‌سازی اماکن مسکونی جانبازان ویژه.	موضوع	
بنیاد موظف است با اعتبارات مصوب در بودجه سالیانه نسبت به مناسب‌سازی اماکن مسکونی و ساماندهی زیست شخصی جانبازان ویژه اقدام کند.	متن قانون	
پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران.	اقدامات قانونی انجام شده	
تعداد ایثارگران بهره‌مند از خدمات مناسب‌سازی زیست شخصی جانبازان.	شاخص میزان خدمت	
نفر.	واحد سنجش	
بنیاد شهید و امور ایثارگران.	دستگاه اجرایی مسئول	
۶۶,۷۰۸ نفر، تعداد جانبازانی است که به تشخیص کمیسیون پزشکی باید از ایشان پرستاری شود و چنانچه ۳۰٪ از این تعداد نیازمند این خدمات باشند، جامعه هدف برابر است با: ۲۰,۰۱۲ نفر.	تعداد کل افراد مشمول	
۸,۵۴۱ (عملکرد طی دوره پنج‌ساله).	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	
به‌طور متوسط سالیانه ۱,۷۰۸ نفر از ایثارگران از خدمات مناسب‌سازی زیست شخصی استفاده می‌کنند. بنابراین تعداد ایثارگران برخوردار از خدمات مناسب‌سازی زیست شخصی در پایان سال ۱۴۰۰ برابر است با: ۱۱,۴۷۲ نفر.	۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)
	۱۳۹۷	
	۱۳۹۸	
	۱۳۹۹	
	۱۴۰۰	
۴۳٪	درصد تحقق	
۱. بنیاد محدودیت در تأمین اعتبار مورد نیاز را به‌عنوان علت عدم تحقق کامل این خدمت می‌داند، ۲. عدم تحقیق و نظارت مؤثر و میدانی پیرامون تعداد واقعی ایثارگران نیازمند خدمات مناسب‌سازی زیست شخصی و در نتیجه برآورد اعتباری غیرواقعی نسبت به موضوع.	علت عدم تحقق	
بنیاد در این خصوص نیازسنجی دقیق‌تری را انجام و ارائه دهد تا هدف‌گذاری مؤثر صورت پذیرد و به تناسب اولویت‌بندی در موارد اضطراری، اعتبارات لازم برای مناسب‌سازی زیست شخصی جانبازان نیازمند به‌مورت کامل صورت پذیرد.	راهکارهای پیشنهادی	

جدول ۱۹. فصل دوم (مسکن)

ماده قانونی	(۱۱)															
شماره تبصره	-															
موضوع	ساخت و ساماندهی و نگهداری گلزارهای شهدا و یادمان‌ها.															
متن قانون	وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی و کشور موظفند کلیه هزینه‌های خدمات مربوط به آب‌رسانی، برق‌رسانی، گازرسانی و جاده مواصلاتی و ساخت و ساماندهی و نگهداری گلزارهای شهدا و یادمان‌ها را با هماهنگی بنیاد تأمین کنند. هزینه آب، برق و گاز مصرفی گلزارهای شهدا در مکان‌هایی که تحت پوشش شهرداری‌ها، اوقاف و سازمان میراث فرهنگی نیستند رایگان است. آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت کشور با هماهنگی بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح و «معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور» ^۱ و وزارتخانه‌های مزبور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.															
اقدامات قانونی انجام شده	۱. تصویب آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۱) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۷ هیئت وزیران، ۲. پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالانه دستگاه‌های اجرایی مسئول.															
شاخص میزان خدمت	تعداد گلزار شهدای ساماندهی شده.															
واحد سنجش	گلزار شهدا.															
دستگاه اجرایی مسئول	وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت راه و شهرسازی، وزارت کشور، بنیاد شهید و امور ایثارگران.															
تعداد کل افراد مشمول	-															
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	<table border="1"> <thead> <tr> <th>عنوان</th> <th>کل</th> <th>ساماندهی شده</th> <th>در دست اقدام</th> <th>باقیمانده</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>تعداد گلزار شهدا</td> <td>۲۰,۰۵۹</td> <td>۱۶,۶۹۹</td> <td>۳۲۶</td> <td>۳,۰۳۴</td> </tr> <tr> <td>تعداد مزار شهدا</td> <td>۲۳۰,۵۸۰</td> <td>۱۷۰,۶۷۸</td> <td>۲۴,۵۴۶</td> <td>۳۵,۳۵۶</td> </tr> </tbody> </table>	عنوان	کل	ساماندهی شده	در دست اقدام	باقیمانده	تعداد گلزار شهدا	۲۰,۰۵۹	۱۶,۶۹۹	۳۲۶	۳,۰۳۴	تعداد مزار شهدا	۲۳۰,۵۸۰	۱۷۰,۶۷۸	۲۴,۵۴۶	۳۵,۳۵۶
عنوان	کل	ساماندهی شده	در دست اقدام	باقیمانده												
تعداد گلزار شهدا	۲۰,۰۵۹	۱۶,۶۹۹	۳۲۶	۳,۰۳۴												
تعداد مزار شهدا	۲۳۰,۵۸۰	۱۷۰,۶۷۸	۲۴,۵۴۶	۳۵,۳۵۶												
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>۱۳۹۶</td> <td rowspan="4">با توجه به برآورد رسمی بنیاد شهید و امور ایثارگران تاکنون ۷۴٪ از مزارها و ۸۳٪ از گلزارهای شهدا ساماندهی شده‌اند و از آنها نگهداری می‌شود.</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۷</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۸</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۹</td> </tr> <tr> <td>۱۴۰۰</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	۱۳۹۶	با توجه به برآورد رسمی بنیاد شهید و امور ایثارگران تاکنون ۷۴٪ از مزارها و ۸۳٪ از گلزارهای شهدا ساماندهی شده‌اند و از آنها نگهداری می‌شود.	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰									
۱۳۹۶	با توجه به برآورد رسمی بنیاد شهید و امور ایثارگران تاکنون ۷۴٪ از مزارها و ۸۳٪ از گلزارهای شهدا ساماندهی شده‌اند و از آنها نگهداری می‌شود.															
۱۳۹۷																
۱۳۹۸																
۱۳۹۹																
۱۴۰۰																
درصد تحقق	۱. ۸۳٪ از گلزارهای شهدا ۲. ۷۴٪ از مزارهای شهدا															
علت عدم تحقق	فقدان گزارش‌های آماری و عملکردی موثق از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به تفکیک استان‌ها.															
راهکارهای پیشنهادی	ساماندهی گلزارهای شهدا در شهرستان‌ها و روستاهایی که تعداد شهدای آنان قابل توجه بوده است.															

۱. منظور همان «سازمان برنامه و بودجه کشور» است.

۶. ارزیابی فصل سوم: بهداشت و درمان

۱-۳. موضوع فصل

فصل سوم قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران از ماده (۱۲) تا ماده (۲۰) این قانون را شامل می‌شود و به موضوع بهداشت و درمان جانبازان و جامعه ایثارگران پرداخته است. از جمله موضوعاتی که در این فصل به آن پرداخته شده است می‌توان به «تأمین و پرداخت صد درصد هزینه‌های بهداشتی-درمانی»، «بیمه پایه، بیمه مکمل و بیمه درمان خاص ایثارگران»، «تهیه و تأمین امکانات بهداشتی-درمانی، تشخیصی، توان‌بخشی، پیشگیری، دارو و تجهیزات مورد نیاز برای گروه‌های ویژه همچون جانبازان شیمیایی، اعصاب و روان و نخاعی» و ... اشاره کرد.

۲-۳. عملکرد فصل سوم

مهم‌ترین اقدامات قانونی انجام شده در این فصل عبارتند از:

- تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی مربوطه؛
- پیش‌بینی اعتبارات لازم در اعتبارات مصوب سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران؛
- تأسیس ۱۳ مرکز نگهداری از گروه‌های ویژه جانبازان؛
- انعقاد قرارداد با ۸,۴۰۰ مرکز خصوصی جهت ارائه خدمات درمانی به مشمولان متقاضی؛
- تشکیل کمیسیون پزشکی و شورای عالی پزشکی بنیاد برای اعزام به خارج جانبازانی که امکان درمان ایشان در داخل کشور وجود ندارد؛
- ابلاغ آیین‌نامه تعیین معیارهای تشخیصی درصد جانبازی و تعیین نحوه از کارافتادگی کلی آنها؛
- تأسیس و راه‌اندازی مراکز مشاوره و مددکاری ایثارگران.

۳-۳. چالش‌های فصل سوم

مهم‌ترین چالش‌های زمینه‌ساز عدم تحقق مفاد فصل سوم عبارتند از:

- عدم پرداخت به‌موقع هزینه‌های درمانی از سوی بنیاد به شرکت‌های بیمه‌ای طرف قرارداد؛
- ممنوعیت واردات برخی از اقلام درمانی مورد نیاز جانبازان و همچنین وجود محدودیت در تأمین ارز مورد نیاز؛
- عدم تحقق کامل ایجاد پرونده سلامت الکترونیک ایثارگران.

۴-۳. راهکارهای پیشنهادی فصل سوم

مهم‌ترین راهکارهای پیشنهادی عبارتند از:

- تقویت و اجرای نظارت‌های اکتیو بر قراردادهای بیمه‌ای؛
- ایجاد پرونده الکترونیکی جامع و کامل در زمینه سلامت ایثارگران جهت پیشگیری مؤثر و اقدام به‌موقع برای درمان؛
- نیازسنجی مراکز درمان و توان‌بخشی برای گروه‌های ویژه ایثارگران با بهره‌گیری از خدمات بخش غیردولتی؛
- بازنگری و اصلاح قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی» (مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵) با توجه به شرایط خاص گروه‌های ویژه جانبازان.
- اولویت‌بندی مشمولان (با توجه به وضعیت سنی و سلامتی آنان)؛
- تقویت سازوکارهای علمی، اجرایی و مدیریتی برای ارائه گزارش‌های نظارتی، عملکردی، کمی و کیفی منظم از سوی دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط.

۵-۳. ارزیابی عملکرد فصل سوم به تفکیک مواد قانونی

ارزیابی عملکرد (فصل سوم) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به تفکیک مواد قانونی به شرح مندرج در جداول (۲۰) تا (۳۱) این گزارش آمده است.

جدول ۲۰. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۱۲)
شماره تبصره	-
موضوع	تدوین آیین‌نامه اجرایی حدود خدمات بیمه بهداشتی و درمانی ایثارگران
متن قانون	حدود خدمات بیمه بهداشتی، درمانی (همگانی، مکمل، خاص) قابل ارائه به خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل ایشان طبق مفاد قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور و قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و اصلاحات قوانین یاد شده است. آیین‌نامه اجرایی ذی‌ربط با پیشنهاد مشترک بنیاد، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.
اقدامات قانونی انجام شده	۱. تصویب آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ هیئت وزیران.
شاخص میزان خدمت	تصویب آیین‌نامه اجرایی.
واحد سنجش	آیین‌نامه اجرایی.
دستگاه اجرایی مسئول	کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) این قانون.
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۱۰۰٪
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	-

جدول ۲۱. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۱۳)										
شماره تبصره	بند «الف»؛ بند «ب»										
موضوع	تأمین مدددرصد (۱۰۰٪) هزینه بهداشتی درمانی ایثارگران مشمول این ماده.										
متن قانون	الف) تأمین مدددرصد (۱۰۰٪) هزینه بهداشتی درمانی به‌صورت بیمه سلامت، بیمه همگانی، بیمه مکمل و بیمه خاص (خدماتی که مشمول قوانین بیمه همگانی و تکمیلی نمی‌شوند) خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان برعهده دولت بوده و اعتبارات آن هر ساله براساس تعداد و سرانه در قوانین بودجه سنواتی به‌صورت مدددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته منظور می‌شود. ^{۴۳۴۱} ب) با اجرای حکم این ماده خدمات بهداشتی و بیمه درمانی مکمل آزادگان، جانبازان، ایثارگران شاغل و غیرشاغل، بازنشسته و افراد تحت تکفل آنها و والدین، همسران و فرزندان شهدا برعهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است. تعهدات دستگاه‌های اجرایی و بیمه‌های ذریب در این خصوص، از تاریخ ۱۳۹۷/۸/۱ تا زمان تصویب این قانون و تا پایان سال ۱۳۹۷ به بنیاد شهید و امور ایثارگران منتقل می‌شود. اجرای احکام این ماده مانع ارائه خدمات بیمه درمان تکمیلی توسط دستگاه‌های اجرایی ذریب به کارکنان شاغل موضوع این ماده نیست. این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است. ^{۴۳۴۲}										
اقدامات قانونی انجام شده	پیش‌بینی اعتبارات لازم در بودجه مصوب سالیانه بنیاد جهت تأمین ۱۰۰٪ هزینه بهداشتی درمانی ایثارگران مشمول به‌صورت بیمه سلامت و همگانی، بیمه مکمل و بیمه خاص.										
شاخص میزان خدمت	میزان پوشش هزینه‌های درمانی ایثارگران به‌صورت بیمه سلامت و همگانی، بیمه مکمل و بیمه خاص.										
واحد سنجش	میزان پوشش به درصد.										
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.										
تعداد کل افراد مشمول	۳,۴۵۳,۰۷۳ (تعداد جانبازان، آزادگان و خانواده آنها براساس آمار اعلامی در قسمت «بررسی آماری»). لازم به ذکر است که تفاوت آماری عملکرد تعداد خدمت‌گیرندگان با تعداد کل افراد مشمول، مربوط به افراد تحت پوشش بیمه‌های مسلح می‌باشد.										
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	تمام مشمولان طی دوره تحت پوشش بوده‌اند.										
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	<table border="1"> <tr> <td>۱۳۹۶</td> <td>۱,۷۱۹,۷۷۹ نفر</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۷</td> <td>۱,۶۵۷,۵۱۵ نفر</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۸</td> <td>۱,۶۱۷,۱۴۹ نفر</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۹</td> <td>۱,۶۳۷,۲۷۳ نفر</td> </tr> <tr> <td>۱۴۰۰</td> <td>۱,۶۱۹,۶۹۴ نفر (تمام مشمولان تحت پوشش بیمه سلامت و همگانی، بیمه مکمل و خاص هستند. ۱۰۰٪ هزینه‌های دارویی و درمانی به‌صورت بیمه سلامت و همگانی، بیمه مکمل و خاص، تأمین و پرداخت می‌شود).</td> </tr> </table>	۱۳۹۶	۱,۷۱۹,۷۷۹ نفر	۱۳۹۷	۱,۶۵۷,۵۱۵ نفر	۱۳۹۸	۱,۶۱۷,۱۴۹ نفر	۱۳۹۹	۱,۶۳۷,۲۷۳ نفر	۱۴۰۰	۱,۶۱۹,۶۹۴ نفر (تمام مشمولان تحت پوشش بیمه سلامت و همگانی، بیمه مکمل و خاص هستند. ۱۰۰٪ هزینه‌های دارویی و درمانی به‌صورت بیمه سلامت و همگانی، بیمه مکمل و خاص، تأمین و پرداخت می‌شود).
۱۳۹۶	۱,۷۱۹,۷۷۹ نفر										
۱۳۹۷	۱,۶۵۷,۵۱۵ نفر										
۱۳۹۸	۱,۶۱۷,۱۴۹ نفر										
۱۳۹۹	۱,۶۳۷,۲۷۳ نفر										
۱۴۰۰	۱,۶۱۹,۶۹۴ نفر (تمام مشمولان تحت پوشش بیمه سلامت و همگانی، بیمه مکمل و خاص هستند. ۱۰۰٪ هزینه‌های دارویی و درمانی به‌صورت بیمه سلامت و همگانی، بیمه مکمل و خاص، تأمین و پرداخت می‌شود).										
درصد تحقق	۱۰۰٪										
علت عدم تحقق	با توجه به محدودیت‌های اعتباری، تأمین و پرداخت به‌موقع هزینه‌های درمانی از سوی شرکت‌های بیمه‌ای طرف قرارداد برخی مواقع با مشکل روبه‌رو بوده است.										
راهکارهای پیشنهادی	<ol style="list-style-type: none"> تقویت برنامه‌های سلامت با تأکید بر پیشگیری. تقویت نظارت‌های اکچوئری بر قراردادهای بیمه‌ای و اجرا و عملکرد شرکت‌های بیمه‌ای. تأکید بر ایجاد جامع و کامل پرونده الکترونیکی سلامت ایثارگران جهت پیشگیری مؤثر و اقدام به‌موقع برای درمان آن. تقویت و توسعه مراکز مشاوره‌ای و مددکاری ایثارگران. 										

۱. به‌موجب بند «ت» ماده (۸۸) قانون برنامه ششم توسعه، حکم این بند بر مواد (۱۳)، (۵۲) و (۵۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در طول اجرای قانون برنامه، حاکم است. «بند «ت» ماده (۸۸) قانون برنامه ششم توسعه- سازمان و بنیاد مکلفند نسبت به تأمین و پرداخت صددرصد (۱۰۰٪) سرانه بیمه عمر و حوادث جانبازان و آزادگان، والدین، همسر و فرزندان شهدا فاقد پوشش بیمه عمر و حوادث، وفق بودجه سنواتی اقدام کنند».

۲. به‌موجب بند «ج» ماده (۸۸) قانون برنامه ششم توسعه، حکم این بند بر مواد (۱۳)، (۵۲) و (۵۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در طول اجرای قانون برنامه، حاکم است. «بند «ج» ماده (۸۸) قانون برنامه ششم توسعه- متن زیر به‌عنوان ماده (۵۹) مکرر به قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران الحاق می‌شود. «قوه قضائیه، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، کانون و کلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی، مرکز کلا و کارشناسان قوه قضائیه، مکلفند سی درصد (۳۰٪) از سهمیه صدور دفاتر خدمات قضایی و الکترونیک، سردفتری، صدور پروانه و کالت، مجوز کارشناسان رسمی دادگستری را به فرزندان و همسران شهدا، جانبازان با حداقل ده درصد (۱۰٪)، آزادگان با داشتن حداقل سه ماه سابقه اسارت و رزمندگان با داشتن حداقل ۶ ماه حضور در جبهه و همسر و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان و همسران آزادگان و فرزندان رزمندگان دارای حداقل دوازده ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه، بدون رعایت شرط سنی در صورت واجد شرایط بودن اختصاص دهند».

۳. ماده (۴۹) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مصوب ۹۳/۱۲/۴ مجلس شورای اسلامی: در اجرای بندهای ماده (۱۳) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، دولت مکلف است مابه‌التفاوت خدمات بهداشتی و درمانی ایثارگران برای کلیه هزینه‌های مرتبط را که مطابق ضوابط آن دستگاه قابل پرداخت نیست و در تعهد صندوق‌های بیمه درمانی نمی‌باشد، از اعتبارات مربوطه آن دستگاه کسر و جهت پرداخت به مشمولان به حساب بنیاد شهید و امور ایثارگران اضافه کند.

۴. به‌موجب قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۹ دی‌ماه ۱۳۹۷ مجلس شورای اسلامی، بند «الف» ماده (۱۳) با اضافه کردن عباراتی که زیر آن خط کشیده شده است اصلاح و تبصره‌های «۱»، «۲»، «۳»، «۴» حذف شد.

۵. به‌موجب قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۹ دی‌ماه ۱۳۹۷ بند «ب» اصلاح شد.

جدول ۲۲. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۱۴)						
شماره تبصره	-						
موضوع	تأمین امکانات بهداشتی و درمانی و توان‌بخشی، آموزشی، پیشگیری، دارو و تجهیزات مورد نیاز گروه‌های ویژه جانبازان.						
متن قانون	بنیاد موظف است امکانات بهداشتی، درمانی، تشخیصی، توان‌بخشی، آموزشی، پیشگیری، دارو و تجهیزات مورد نیاز و برای گروه‌های ویژه جانبازان شیمیایی، اعصاب و روان، نخاعی و اندام‌های مصنوعی داخلی و خارجی جانبازان تهیه و تأمین کند. بدین‌منظور بنیاد می‌تواند ضمن استفاده از ظرفیت بخش‌های دولتی و غیردولتی حسب ضرورت با تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و تصویب هیئت وزیران نسبت به توسعه یا تأسیس مراکز ویژه مورد نیاز ایثارگران واجد شرایط اقدام کند.						
اقدامات قانونی انجام شده	۱. پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالیانه بنیاد، ۲. تأسیس مراکز مورد نیاز گروه‌های ویژه جانبازان، ۳. ارائه خدمات ارتز، پروتز (اندام‌های مصنوعی داخلی و خارجی جانبازان) و تجهیزات پزشکی.						
شاخص میزان خدمت	۱- تعداد مراکز درمانی ویژه ایثارگران، ۲- میزان پوشش ایثارگران ویژه در ارائه خدمات ارتز، پروتز و تجهیزات پزشکی به درصد.						
واحد سنجش	۱- تعداد مراکز درمانی ویژه، ۲- میزان پوشش به درصد.						
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.						
تعداد کل افراد مشمول	-						
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	تمام مشمولان متقاضی تحت پوشش این خدمات قرار می‌گیرند.						
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	<table border="1"> <tr> <td>۱۳۹۶</td> <td rowspan="5">عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۷</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۸</td> </tr> <tr> <td>۱۳۹۹</td> </tr> <tr> <td>۱۴۰۰</td> </tr> </table>	۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)						
۱۳۹۷							
۱۳۹۸							
۱۳۹۹							
۱۴۰۰							
درصد تحقق	۸۰٪.						
علت عدم تحقق	-						
راهکارهای پیشنهادی	۱. بنیاد نیازسنجی مراکز درمانی برای گروه‌های ویژه ایثارگران را با توجه به ضرورت‌های اجتناب‌ناپذیر به تفکیک استان‌ها و نرخ پوشش و نوع خدمات انجام و ارائه دهد، ۲. تا حد امکان از طریق خرید خدمات و نظارت بر ارائه خدمات نسبت به تکمیل و پوشش دارویی، درمانی و توان‌بخشی گروه‌های ویژه جانبازان اقدام شود.						

جدول ۲۳. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۱۴)
شماره تبصره	تبصره «۱»
موضوع	پذیرش فرزندان معلول ایثارگران در مراکز تحت پوشش بهزیستی کشور.
متن قانون	سازمان بهزیستی کشور موظف است با اولویت نسبت به پذیرش فرزندان معلول، ایثارگران در مراکز دولتی و غیردولتی اقدام کرده و خدمات مربوطه را به آنها ارائه کند. اعتبار مربوط به این خدمات از محل اعتبارات مصوب سازمان مذکور تأمین و پرداخت می‌شود.
اقدامات قانونی انجام شده	ابلاغ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران به دستگاه‌های اجرایی مشمول جهت اجرا و ارائه گزارش عملکرد سالیانه به بنیاد.
شاخص میزان خدمت	تعداد فرزندان ایثارگران، تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور.
واحد سنجش	نفر.
دستگاه اجرایی مسئول	سازمان بهزیستی کشور.
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	٪۰
علت عدم تحقق	۱. اجرایی شدن مفاد ماده (۲۲) این قانون مبنی بر پرداخت یارانه موضوع قانون حمایت از حقوق معلولان نسبت به پذیرش فرزندان معلول ایثارگران در مراکز تحت پوشش بهزیستی بسیار مؤثرتر و اثربخش‌تر بوده است.
راهکارهای پیشنهادی	حفظ و تقویت مفاد ماده (۲۲) این قانون جهت ارتقای سطح کیفیت زندگی فرزندان مجبور یا معلول ایثارگران در خانواده خودشان.

جدول ۲۴. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۱۴)
شماره تبصره	تبصره «۲»
موضوع	واردات داروهای خاص، تجهیزات پزشکی و توان‌بخشی و آمبولانس مورد نیاز ایثارگران.
متن قانون	بنیاد موظف است داروهای خاص، تجهیزات پزشکی و توان‌بخشی و آمبولانس مورد نیاز ایثارگران را از محل اعتبارات مصوب خود تأمین و وارد کند.
اقدامات قانونی انجام شده	پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالیانه بنیاد به صورت محدود.
شاخص میزان خدمت	۱. میزان تأمین داروهای مورد نیاز از داروهای وارداتی به درصد، ۲. میزان تأمین تجهیزات پزشکی و توان‌بخشی از تجهیزات وارداتی به درصد، ۳. تعداد آمبولانس وارد شده.
واحد سنجش	۱. درصد، ۲. درصد، ۳. دستگاه.
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	بنیاد عملکرد این تبصره را به تفکیک سال و بر حسب دارو و تجهیزات ارائه کند.
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال	تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال از سوی بنیاد ارائه شود.
درصد تحقق	-
علت عدم تحقق	۱. محدودیت در تأمین ارز مورد نیاز، ۲. ممنوعیت واردات برخی از اقلام درمانی با توجه به قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی»، مصوب ۱۳۹۸.
راهکارهای پیشنهادی	۱. حفظ و ارتقای سطح رضایتمندی ایثارگران به‌ویژه جانبازان در زمینه حفظ کیفیت خدمات دارویی و تجهیزات پزشکی و توان‌بخشی بسیار ضروری است و از حساسیت عمومی بالایی برخوردار است؛ بنابراین در این خصوص باید تعدیل قوانین و تقویت اعتبارات ارزی صورت پذیرد. ۲. تعیین سهمیه آمبولانس برای بنیاد شهید و امور ایثارگران در لویح بودجه سالانه کل کشور

جدول ۲۵. فصل سوم (بهداشت و درمان)

(۱۵)	ماده قانونی	
-	شماره تبصره	
ایجاد بانک جامع اطلاعات پزشکی و پیراپزشکی و ایجاد پرونده سلامت.	موضوع	
بنیاد موظف است با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور تأمین و ارتقای سطح بهداشت و درمان و پیش و کنترل وضعیت جسمی و روانی خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان نسبت به ایجاد بانک جامع اطلاعات پزشکی و پیراپزشکی و تشکیل پرونده سلامت برای آنان اقدام کند.	متن قانون	
-	اقدامات قانونی انجام شده	
میزان تشکیل پرونده الکترونیکی اطلاعات پزشکی به تعداد ایثارگران (به درصد).	شاخص میزان خدمت	
درصد.	واحد سنجش	
بنیاد شهید و امور ایثارگران.	دستگاه اجرایی مسئول	
۳,۴۵۳,۰۷۳.	تعداد کل افراد مشمول	
تعداد و درصد خدمت‌گیرندگان براساس شاخص ارائه شود.	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	
در حال حاضر اطلاعات سلامت و اطلاعات پزشکی بخشی از ایثارگران ناشی از عملیات پایش سلامت توسط بنیاد و نیز عملکرد بیمه‌ها به‌طور الکترونیکی ثبت و ذخیره می‌شود و قابل دستیابی است. ضروری است آمار مربوط به تفکیک سال از سوی بنیاد ارائه شود.	۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)
	۱۳۹۷	
	۱۳۹۸	
	۱۳۹۹	
	۱۴۰۰	
-	درصد تحقق	
۱. عدم راه‌اندازی بانک جامع اطلاعات پزشکی و پیراپزشکی ایثارگران، ۲. ضعف در تشکیل پرونده سلامت برای ایثارگران، ۳. فقدان طرح و پروژه همکاری مشترک با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در این زمینه، به‌رغم تأکید قانونگذار در این ماده قانونی.	علت عدم تحقق	
۱. ایجاد و استقرار شبکه ملی سلامت، ۲. همکاری مشترک با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه تشکیل و ۳. تشکیل و تکمیل پرونده سلامت ایثارگران.	راهکارهای پیشنهادی	

جدول ۲۶. فصل سوم (بهداشت و درمان)

(۱۶)	ماده قانونی	
-	شماره تبصره	
واکسیناسیون رایگان مشمولین ماده (۱۵).	موضوع	
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با هماهنگی بنیاد نسبت به واکسیناسیون خاص در مورد افراد مشمول ماده (۱۵) به صورت رایگان اقدام کند.	متن قانون	
-	اقدامات قانونی انجام شده	
تعداد افراد بهره‌مند شده از واکسیناسیون به نسبت ایثارگران مشمول.	شاخص میزان خدمت	
درصد.	واحد سنجش	
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بنیاد شهید و امور ایثارگران.	دستگاه اجرایی مسئول	
۳,۴۵۳,۰۷۳.	تعداد کل افراد مشمول	
۳۰٪ از متقاضیان مشمول.	عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	
طبق برآورد بنیاد شهید به‌طور متوسط سالیانه ۳۰٪ از متقاضیان تحت پوشش واکسیناسیون قرار می‌گیرند.	۱۳۹۶	عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)
	۱۳۹۷	
	۱۳۹۸	
	۱۳۹۹	
	۱۴۰۰	
۳۰٪ (از متقاضیان)	درصد تحقق	
ناکافی بودن تعداد سهمیه واکسن اختصاص داده شده در هر سال از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به ایثارگران.	علت عدم تحقق	
۱. افزایش سهمیه واکسن برای ایثارگران، ۲. اولویت‌بندی مشمولان با توجه به شرایط و وضعیت سنی و سلامتی آنان، ۳. تهیه، تنظیم و مبادله تفاهم‌نامه عملکردی با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در اجرای این ماده با توجه به تأکید در متن ماده قانونی و حجم بالای ایثارگران مشمول.	راهکارهای پیشنهادی	

جدول ۲۷. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۱۷)
شماره تبصره	-
موضوع	اعزام به خارج از کشور برای جانبازانی که امکان درمان آنان در داخل کشور وجود ندارد.
متن قانون	بنیاد موظف است نسبت به اعزام به خارج جانبازانی که امکان درمان آنان در داخل کشور وجود ندارد، حسب تشخیص و نظر کمیسیون پزشکی و تأیید شورای عالی پزشکی بنیاد و با استفاده از بودجه ارزی و ریالی که در اعتبارات سنواتی بنیاد پیش‌بینی می‌شود، اقدام کند.
اقدامات قانونی انجام شده	۱. پیش‌بینی اعتبار در بودجه مصوب سالیانه بنیاد، ۲. تشکیل کمیسیون پزشکی، ۳. تشکیل شورای عالی پزشکی بنیاد.
شاخص میزان خدمت	تعداد جانبازان اعزام شده به خارج از کشور جهت درمان به نسبت جانبازان واجد شرایط.
واحد سنجش	تعداد و درصد.
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	عملکرد از سوی بنیاد براساس مصوبات کمیسیون و شورای عالی پزشکی بنیاد ارائه شود.
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	-
علت عدم تحقق	هزینه‌های بالای دعوت از پزشکان خارج از کشور به ایران.
راهکارهای پیشنهادی	۱. مطالعه و بررسی تعداد جانبازان نیازمند اعزام به خارج از کشور و اولویت‌بندی براساس سن، نوع بیماری و ... ۲. شناسایی و دعوت از پزشکان خارج از کشور و توسعه اعمال جراحی در داخل کشور با استفاده از دانش روز پزشکی.

جدول ۲۸. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۱۸)
شماره تبصره	-
موضوع	تدوین یا اصلاح معیارهای تعیین درصد جانبازی و یا ازکارافتادگی.
متن قانون	بنیاد موظف است در چارچوب قوانین به‌منظور تعیین، تدوین و یا اصلاح معیارهای تشخیص درصد جانبازی به‌عنوان مبنای ارائه خدمت به جانبازان و آزادگان در مواردی که نیاز به رأی کمیسیون باشد نسبت به تشکیل کمیسیون‌های پزشکی اقدام و جهت تعیین نحوه ازکارافتادگی کلی آنها با در نظر گرفتن وضعیت فعلی سلامت روحی، جسمی، اجتماعی، اقتصادی، شغلی و سابقه حضور در جبهه و براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح و با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد اقدام کند. ^۱
اقدامات قانونی انجام شده	تهیه و تصویب آیین‌نامه اجرایی تعیین معیارهای تشخیص درصد جانبازی و تعیین نحوه ازکارافتادگی کلی آنها.
شاخص میزان خدمت	تصویب آیین‌نامه اجرایی.
واحد سنجش	آیین‌نامه اجرایی.
دستگاه اجرایی مسئول	۱. بنیاد شهید و امور ایثارگران، ۲. ستاد کل نیروهای مسلح، ۳. وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ۴. سازمان برنامه و بودجه کشور.
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۲۲۰,۹۰۰ (عملکرد طی دوره پنج‌ساله برآورد شده است). بنیاد نسبت به ارائه عملکرد سالیانه این ماده اقدام کند.
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	سالیانه به‌طور متوسط برای ۴۴,۱۸۰ جانباز، کمیسیون پزشکی برای تعیین درصد جانبازی و ازکارافتادگی کلی تشکیل می‌شود.
درصد تحقق	برآورد ۱۰۰٪ (از متقاضیان). گفتنی است که ارائه درصد واقعی میزان تحقق، نیاز به آمار تعداد دقیق متقاضیان و مشمولان طرح دارد.
علت عدم تحقق	فقدان گزارش کمیسیون‌های پزشکی و تعداد افراد مورد بررسی.
راهکارهای پیشنهادی	تشکیل کمیسیون‌های پزشکی تخصصی مناسب با نوع اختلال جسمی و روانی جهت تعیین میزان ازکارافتادگی ایثارگران متقاضی.

۱. براساس بند «ت» ماده (۸۷) قانون برنامه ششم توسعه ماده (۱۸) به‌شرح فوق اصلاح شد.

جدول ۲۹. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۱۹)
شماره تبصره	-
موضوع	تشکیل و تمرکز بانک اطلاعات و آمار مجروحان دوران دفاع مقدس از مدارک و اسناد پزشکی موجود در بیمارستان و مراکز درمانی.
متن قانون	بنیاد موظف است حداکثر ظرف ۶ ماه پس از تصویب این قانون به منظور حفظ اسناد و مدارک پزشکی و سابقه مجروحیت موجود در بیمارستان‌ها و کلیه مراکز پزشکی، درمانی و ستادهای تخلیه مجروحان و جلوگیری از امحاء، مفقود یا معدوم شدن اسناد با استفاده از خدمات ماشینی و امکانات رایانه‌ای نسبت به تشکیل و تمرکز بانک اطلاعات و آمار مجروحان دوران دفاع مقدس اقدام کند.
اقدامات قانونی انجام شده	-
شاخص میزان خدمت	تشکیل و تمرکز بانک اطلاعات و آمار مجروحان دوران دفاع مقدس.
واحد سنجش	تشکیل بانک الکترونیکی اطلاعات مجروحان جنگ.
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۱۰۰٪ (مدارک موجود).
علت عدم تحقق	-
راهکارهای پیشنهادی	بنیاد گزارش جامعی از جامعه آماری و اجرای ماده (۱۹) قانون را ارائه کند.

جدول ۳۰. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۲۰)
شماره تبصره	-
موضوع	تأسیس مراکز مشاوره‌ای و مددکاری ایثارگران.
متن قانون	بنیاد موظف است با هماهنگی وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آموزش و پرورش، ورزش و جوانان و سازمان بهزیستی کشور به‌منظور ارائه خدمات مشاوره‌ای و مددکاری، پیشگیری و درمان جهت ارتقای سطح سلامت و تأمین بهداشت روانی ایثارگران و خانواده‌هایشان «مراکز مشاوره‌ای و مددکاری ایثارگران» را تأسیس کند.
اقدامات قانونی انجام شده	تأسیس و راه‌اندازی مراکز مشاوره و مددکاری ایثارگران.
شاخص میزان خدمت	تعداد مراکز مشاوره‌ای و مددکاری ایثارگران به نسبت تعداد ادارات بنیاد شهید و امور ایثارگران در سطح کشور.
واحد سنجش	درصد.
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	۴۴۰ (تعداد ادارات بنیاد شهید و امور ایثارگران در سطح کشور).
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	۸۶ (تعداد مراکز مشاوره‌ای و مددکاری تأسیس شده برای ایثارگران).
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	۲۰٪
علت عدم تحقق	به‌نظر می‌رسد جهت تأسیس مراکز مشاوره‌ای و مددکاری ایثارگران از ظرفیت‌های فیزیکی ادارات بنیاد شهید و امور ایثارگران در سطح کشور به‌طور بهینه استفاده نشده است.
راهکارهای پیشنهادی	<ol style="list-style-type: none"> پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز در بودجه مصوب سالیانه بنیاد، طراحی مراکز مشاوره‌ای و مددکاری ایثارگران با کمترین هزینه و امکانات ممکن و ارائه الگو، استفاده بهینه از فضاها و امکانات موجود در ادارات بنیاد شهید و امور ایثارگران در سطح کشور، جذب و پذیرش پزشکان و متخصصان مشاوره و مددکاری جهت فعالیت در مراکز مشاوره ایثارگران با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، استفاده از ظرفیت بخش غیردولتی با رعایت ضوابط قانونی.

جدول ۳۱. فصل سوم (بهداشت و درمان)

ماده قانونی	(۲۰)
شماره تبصره	تبصره
موضوع	تدوین آیین‌نامه اجرایی فصل سوم (بهداشت و درمان) این قانون.
متن قانون	آیین‌نامه اجرایی این فصل ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون توسط بنیاد و با همکاری وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و ستادکل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.
اقدامات قانونی انجام شده	تصویب آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ هیئت وزیران.
شاخص میزان خدمت	تصویب آیین‌نامه اجرایی فصل سوم قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران.
واحد سنجش	آیین‌نامه اجرایی.
دستگاه اجرایی مسئول	بنیاد شهید و امور ایثارگران.
تعداد کل افراد مشمول	-
عملکرد (تعداد کل خدمت‌گیرندگان)	-
عملکرد (تعداد خدمت‌گیرندگان به تفکیک سال)	۱۳۹۶
	۱۳۹۷
	۱۳۹۸
	۱۳۹۹
	۱۴۰۰
درصد تحقق	٪۱۰۰
علت عدم تحقق	گفتنی است مقرر بود که آیین‌نامه اجرایی فصل سوم این قانون ظرف ۳ ماه پس از تصویب قانون (در سال ۱۳۹۱) تهیه و به تصویب هیئت وزیران برسد اما با تأخیر چندساله در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
راهکارهای پیشنهادی	۱. دیوان محاسبات کشور از سوی مجلس شورای اسلامی نسبت به اجرای مفاد ماده (۷۴) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران نظارت مؤثر داشته باشد، ۲. بنیاد شهید و امور ایثارگران در جهت اجرای مفاد ماده (۷۴) این قانون سازوکارهای مدیریتی و اجرایی خود را تقویت و تبیین کنند.

۷. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۲ در حوزه ارائه خدمات مسکن: طبق گزارش‌های دریافتی از بنیاد شهید و امور ایثارگران، با وجود اینکه اعتبارات لازم برای تأمین مسکن ایثارگران در بودجه مصوب سالیانه بنیاد و اعتبارات لازم به منظور پرداخت تسهیلات بانکی در چارچوب تبصره‌های قوانین بودجه سالیانه کل کشور پیش‌بینی شده، اما تحقق ارائه خدمات مطلوب مسکن و اجرای احکام قانونی این فصل در سال‌های اخیر با چالش‌های فراوانی روبه‌رو بوده است، که مهم‌ترین آن «عدم تناسب میان میزان تسهیلات بانکی و کمک‌های بلاعوض و سایر خدمات مسکن با قیمت روز» و «پراکندگی زمانی و عدم انسجام مؤثر در ارائه انواع خدمات مسکن به ایثارگران مشمول برای تأمین منابع مالی مورد نیاز» بوده است. در این راستا پیشنهاد اصلی گزارش حاضر پیرامون ارائه بهینه خدمات مسکن در قالب قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، «تجمیع و تمرکز اعتبارات حمایتی و تسهیلات بانکی تأمین‌کننده مسکن ایثارگران، ضمن متناسب کردن میزان منابع مالی با تورم سالیانه و قیمت روز و منطقه‌ای خرید یا ساخت مسکن» و «اقدام برای تأمین مسکن ایثارگران در قالب «طرح ملی مسکن» است.

۳ در حوزه خدمات بهداشت و درمان: در این حوزه به‌رغم اینکه اقدامات مؤثری همچون «پیش‌بینی اعتبارات لازم در اعتبارات مصوب سالیانه بنیاد شهید و امور ایثارگران»، «تأسیس مراکز نگهداری از گروه‌های ویژه جانبازان و مراکز مشاوره و مددکاری ایثارگران» و «انعقاد قرارداد با ۸,۴۰۰ مرکز خصوصی جهت ارائه خدمات درمانی به مشمولان متقاضی» صورت پذیرفته است، مواردی همچون «عدم پرداخت به موقع هزینه‌های درمانی از سوی بنیاد به شرکت‌های بیمه‌ای طرف قرارداد» و «عدم تحقق کامل ایجاد پرونده سلامت الکترونیک ایثارگران» اجرایی شدن بهینه احکام این فصل را با چالش‌هایی روبه‌رو ساخته است. بر این اساس پیشنهاد میگردد به منظور ارائه مطلوب خدمات بهداشت و درمان در چارچوب فصل سوم قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، بنیاد با همکاری موثر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های تابعه، با تأکید بر تقویت نظارت‌های اکتیوئی بر قراردادهای بیمه‌ای و ایجاد پرونده الکترونیکی جامع و کامل در زمینه سلامت ایثارگران، جهت پیشگیری مؤثر و اقدام به‌موقع برای درمان آنان اقدام نماید.

نظام اسلامی به‌منظور پاسداشت و تکریم از جامعه ایثارگران کشور، به‌عنوان پرچم‌داران فرهنگ ایثار و جهاد، قوانین و الزامات سیاستی متعددی را طی سالیان گذشته مصوب و اجرا کرده است. یکی از مهم‌ترین قوانین تدوین در این زمینه، که در واقع پس از ابلاغ سیاست‌های کلی نظام در امور «ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران»، مهم‌ترین سند پشتیبان در زمینه تبیین حقوق و جایگاه جامعه ایثارگری کشور به‌شمار می‌آید، قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران است. به‌رغم گذشت بیش از ۱۰ سال از تصویب این قانون، تاکنون ارزیابی دقیقی از عملکرد اجرایی دستگاه‌های مسئول و آخرین وضعیت اجرایی شدن احکام مندرج در این قانون صورت‌نپذیرفته است. گزارش حاضر که در واقع نخستین گام از طرح پژوهشی «بررسی میزان عملیاتی شدن قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران در برنامه ششم توسعه» است متمرکز بر احکام سه فصل اول این قانون (فصل کلیات، فصل مسکن و فصل بهداشت و درمان) می‌باشد و تلاش کرده است تا میزان اجرای این احکام توسط دستگاه‌های اجرایی مسئول را در طی دوره پنج‌ساله اجرای قانون برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مورد بررسی و ارزیابی کارشناسی قرار دهد. بررسی‌های انجام شده در این پژوهش نشان می‌دهد که:

۱ در فصل کلیات این قانون: به‌رغم اینکه آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط به «تعیین و احراز مصادیق ایثارگری» و همچنین «آیین‌نامه‌های مربوط به تعیین درصد جانبازی» و «سند راهبردی خدمات‌رسانی به رزمندگان» تصویب شده است، اما به‌دلیل عدم پیش‌بینی سازوکارهای اجرایی و نظارتی مناسب از سوی بنیاد شهید و امور ایثارگران برای دستگاه‌های مشمول، ارزیابی دقیقی از میزان اجرای این قانون در این دستگاه‌ها وجود ندارد. از سوی دیگر «عدم بررسی و پیش‌بینی ارائه تسهیلات به جامعه رزمندگان کشور و خانواده‌های آنان» نیز از اساسی‌ترین چالش‌های احصا شده پیرامون فصل اول این قانون است. از این‌رو پیرامون این فصل پیشنهاد می‌شود که علاوه بر توجه به ظرفیت‌های پیش‌بینی شده در «سند راهبردی خدمات‌رسانی به رزمندگان»، نقش مدیریتی، به‌ویژه هماهنگی و پیگیری امور ایثارگران، با تولیت بنیاد شهید و امور ایثارگران، در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه تقویت شود.

۱. سیاست‌های کلی «ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران»، ابلاغیه ۱۳۸۹/۱۱/۲۹.
۲. قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۹۶/۱/۱۶.
۳. قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵.
۴. قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، مصوب ۱۳۹۹/۱۲/۲۷.
۵. قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، مصوب ۱۴۰۱/۱۲/۲۰.
۶. قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، مصوب ۱۳۹۱.
۷. قانون اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی، مصوب ۱۳۷۷.
۸. گزارش بنیاد شهید و امور ایثارگران، ۱۴۰۰.
۹. سند تحول دولت مردمی، بخشنامه شماره ۱۵۸۴۸۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۸ رئیس‌جمهور.
۱۰. قوانین و مقررات کاربردی خانواده بزرگ ایثارگران، تهران، نشر شاهد، ۱۴۰۱.
۱۱. اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۲۱) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران». گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی». شماره مسلسل: ۱۸۵۳۸.
۱۲. اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون نظام جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران». گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. شماره مسلسل: ۱۳۰۸۶.
۱۳. اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۳۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران». گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. شماره مسلسل: ۱۵۹۴.
۱۴. ساعد، محمدجعفر (۱۳۸۵). ارزیابی تحلیلی لایحه جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران از منظر کیفی-جرم‌شناختی. مطالعات راهبردی بسیج. شماره ۳۱.

گزیده سیاستی

گزارش حاضر به بررسی میزان عملیاتی شدن احکام قانونی مندرج در سه فصل نخست قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران و با تمرکز بر سال‌های اجرای قانون بر نامه ششم توسعه کشور، طی دوره (۱۴۰۰-۱۳۹۶) پرداخته است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc@majles.ir